

ORDIN nr. 340 din 4 mai 2001
pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare (actualizat pana la data de 09 decembrie 2002*)

EMITENT: MINISTERUL MUNCII SI SOLIDARITATII SOCIALE

*) Actualizat pana la data de 14 august 2001, cu modificarile aduse de ORDIN nr. 364 din 14 mai 2001, publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 257 din 18 mai 2001 , ORDIN nr. 518 din 6 august 2001 publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 464 din 14 august 2001 si ORDIN nr. 516 din 29 noiembrie 2002 publicat in MONITORUL OFICIAL nr. 886 din 9 decembrie 2002

Ministrul muncii si solidaritatii sociale,
avand in vedere:

- Hotararea Guvernului nr. 4/2001 privind organizarea si functionarea Ministerului Muncii si Solidaritatii Sociale, cu modificarile ulterioare;
 - Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare;
 - Hotararea Guvernului nr. 258/2001 privind aprobarea Statutului Casei Nationale de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale,
- emite urmatorul ordin:

ART. 1

Se aproba Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare.

ART. 2

Prezentul ordin se va aplica de Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale, Casa Nationala de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale, Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca, casele teritoriale si locale de pensii, precum si de catre persoanele juridice si fizice carora le revin drepturi si obligatii care decurg din lege.

ART. 3

Prezentele norme vor fi publicate in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Ministrul muncii si
solidaritatii sociale,
Marian Sarbu

NORME

de aplicare a prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare

In aplicarea prevederilor art. 190 din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare, denumita in continuare lege, se emit urmatoarele norme:

A. Contributia de asigurari sociale

I. Dispozitii generale (capitolul I din lege)

Declaratia privind evidenta nominala a asiguratilor si a obligatiilor de plata catre bugetul asigurarilor sociale de stat

1. Asigurarea evidentei nominale a asiguratilor si a obligatiilor de plata catre bugetul asigurarilor sociale de stat se realizeaza pe baza Declaratiei privind evidenta nominala a asiguratilor si a obligatiilor de plata catre bugetul asigurarilor sociale de stat, denumita in continuare Declaratia nominala, conform modelului prezentat in anexele nr. 1.1-1.4.

Obligatia de plata catre bugetul asigurarilor sociale de stat este reprezentata de contributia de asigurari sociale, denumita in continuare contributie.

Obligativitatea depunerii de catre angajator a declaratiei prevazute de Hotararea Guvernului nr. 193/1997 inceteaza o data cu depunerea acesteia pentru luna martie 2001.

Declaratia nominala reprezinta titlu de creanta si devine titlu executoriu la data la care contributia de asigurari sociale este scadenta, respectiv la expirarea termenului de plata prevazut la art. 29 din lege.

2. Potrivit legii, Declaratia nominala se depune lunar, la data stabilita de casa teritoriala de pensii in a carei raza isi are sediul angajatorul, dar nu mai tarziu de data de 20 a lunii urmatoare celei pentru care se datoreaza contributia de asigurari sociale.

Declaratia nominala se depune la casa teritoriala de pensii pe a carei raza se afla sediul angajatorului persoana juridica sau domiciliul angajatorului persoana fizica, pe suport de hartie.

Angajatorii care au un numar mediu lunar de asigurati mai mare de 20 depun in mod obligatoriu Declaratia nominala si pe suport magnetic sau electronic, in formatul prevazut in "Modalitati de transmitere pe cale electronica a Declaratiei privind evidenta nominala a asiguratilor si a obligatiilor de plata catre bugetul asigurarilor sociale de stat", prezentate in anexa nr. 1.4.

3. Prima Declaratie nominala depusa la casa teritoriala de pensii reprezinta inregistrarea in sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale a asiguratilor pentru care angajatorii au obligatia prevazuta de lege de a calcula, retine si vira contributia individuala de asigurari sociale.

4. Inregistrarea si evidenta angajatorilor - agenti economici - in sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale se realizeaza pe baza datelor furnizate de oficiul registrului comertului.

5. Modul de completare a Declaratiei nominale

Declaratia nominala se compune din anexele nr. 1.1, 1.2, 1.3 si 1.4:

Anexa nr. 1.1 cuprinde lista nominala a asiguratilor si obligatiile de plata ale acestora.

La rubrica Denumire angajator se inscrie denumirea completa a angajatorului asa cum este inregistrat la oficiul registrului comertului.

La rubrica Cod fiscal se inscrie numai partea numerica a acestuia.

Rubricile Contract de munca, Conventie civila, Pensionar se completeaza de catre angajator si se bifeaza, dupa caz, in functie de categoria in care se regasesc persoanele aflate in relatii de munca cu angajatorul care depune Declaratia nominala, astfel:

- asigurat care desfasoara activitate in baza unui contract individual de munca, precum si functionarul public;

- asigurat care realizeaza venituri exclusiv pe baza de conventie civila de prestari de servicii;

- pensionar care lucreaza cu contract individual de munca.

Rubrica Somer se bifeaza de catre Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca, asimilata potrivit legii angajatorului, prin agentii teritoriale de ocupare a fortei de munca.

Pana la atribuirea de catre Casa Nationala de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale a codului personal de asigurari sociale rubrica Cod asigurat se completeaza cu codul numeric personal.

Rubrica Total zile*) reprezinta suma zilelor lucrate si a zilelor in care asiguratul a beneficiat de prestatii de asigurari sociale, inclusiv zilele nelucrate platite din fondul de salarii si pentru care se achita contributie de asigurari sociale, care nu poate fi mai mare decat numarul de zile lucratoare din luna stabilit conform Legii nr. 75/1996 pentru stabilirea zilelor de sarbatoare legala in care nu se lucreaza, si se defalcheaza astfel:

- Zile in conditii normale reprezinta numarul zilelor lucrate in conditii normale de munca;

- Zile in conditii deosebite reprezinta numarul zilelor lucrate in conditii deosebite de munca;

- Zile in conditii speciale reprezinta numarul zilelor lucrate in conditii speciale de munca;

- Zile prestatii reprezinta numarul zilelor in care asiguratul a beneficiat de prestatii de asigurari sociale.

Se inscrie numarul de zile lucratoare aferent prestatiei acordate.

In rubrica TOTAL, din care: se inscrie dupa caz:

- salariul individual brut realizat, inclusiv sporurile si adaosurile in cazul asiguratilor cu contract individual de munca;

- venitul brut realizat de functionarul public;

- venitul brut realizat de asiguratul cu conventie civila de prestari de servicii;

- venitul de natura drepturilor salariale realizat de persoanele care isi desfasoara activitatea in functii electiv sau care sunt numite in cadrul autoritatii executive, legislative ori judecatoresti, pe durata mandatului;

- venitul de natura drepturilor salariale realizat de membrul cooperator dintr-o organizatie a cooperatiei mestesugaresti;

- drepturile banesti ce se suporta din bugetul Fondului pentru plata ajutorului de somaj.

Aceasta rubrica fundamenteaza baza de calcul al contributiei de asigurari sociale pentru asigurat si se defalcheaza corespunzator venitului obtinut prin desfasurarea activitatii in conditii de munca.

Rubrica CAS datorata de asigurat se completeaza cu cuantumul obligatiei individuale de plata. Contributia se determina aplicand asupra cuantumului corespunzator rubricii TOTAL, din care: o treime din cota de contributie corespunzatoare conditiilor normale de lucru.

In cazul in care salariul/venitul realizat de asigurat este mai mare decat valoarea a 3 salarii medii brute lunare pe economie, venitul realizat luat in calcul este egal cu valoarea a 3 salarii medii brute pe economie.

Salariul mediu brut pe economie este cel prevazut la art. 5 alin. (3) din lege.

La rubrica Total prestatii de asigurari sociale*) se inregistreaza cuantumul prestatiiilor suportate atat din fondurile proprii ale angajatorului, cat si cele suportate din bugetul asigurarilor sociale de stat, cu exceptia ajutorului de deces.

La rubrica Din care*), suportate din BASS se inscrie totalul cuantumului prestatiiilor suportate din bugetul asigurarilor sociale de stat, cu exceptia ajutorului de deces.

Anexa nr. 1.2 reprezinta recapitulatia obligatiilor totale de plata catre bugetul asigurarilor sociale de stat in luna pentru care se depune Declaratia nominala.

Rubrica CNP reprezinta codul numeric personal al angajatorului care nu are cod fiscal sau nu este inregistrat la oficiul registrului comertului (deci rubrica nu se completeaza in cazul in care angajatorul are cod fiscal sau este inregistrat la oficiul registrului comertului).

Rubrica D.*) Nr. mediu asigurati reprezinta media aritmetica simpla rezultata din suma efectivelor zilnice de asigurati din luna respectiva, exclusiv zilele de repaus saptamanal si de sarbatori legale, raportata la numarul total de zile lucratoare din luna, stabilit conform Legii nr. 75/1996.

La stabilirea numarului mediu de asigurati se iau in considerare numai perioadele pentru care se datoreaza contributia de asigurari sociale conform legii.

Numarul mediu de asigurati se calculeaza cu doua zecimale, prin rotunjire matematica.

De exemplu:

daca din calcul rezulta 10,172895, atunci numarul mediu de asigurati este 10,17;

daca din calcul rezulta 10,175110, atunci numarul mediu de asigurati este 10,18.

Rubrica E. Total fond salarii brute realizate se completeaza, respectandu-se prevederile art. 24 din lege, cu totalul salariilor individuale brute/veniturile realizate de asigurati inregistrati in anexa nr. 1.1, defalcat pe conditii de munca.

Baza lunara de calcul la care angajatorul datoreaza contributia nu poate fi mai mare decat produsul dintre numarul mediu al asiguratilor din luna pentru care se calculeaza contributia si valoarea corespunzatoare a 3 salarii medii brute lunare pe economie. Salariul mediu brut lunar pe economie este stabilit conform art. 5 alin. (3) din lege.

Rubrica I. Total CAS datorata de asigurati reprezinta total coloana CAS datorata de asigurat din anexa nr. 1.1.

Rubrica J. Total CAS datorata de angajator reprezinta contributia datorata de angajator.

In urmatorul exemplu de calcul al contributiei de asigurari sociale se folosesc urmatoarele simboluri:

N = cota de contributie pentru conditii normale de munca (35%);

D = cota de contributie pentru conditii deosebite de munca (40%);

S = cota de contributie pentru conditii speciale de munca (45%);

BCA = baza de calcul al contributiei asiguratului (total venit realizat de asigurat, dar nu mai mult de 3 salarii medii brute pe economie);

TV = total venit realizat (total fond salarii brute realizate);

TVN = total venit realizat in conditii normale de munca (total fond salarii brute realizate in conditii normale de munca);

TVD = total venit realizat in conditii deosebite de munca (total fond salarii brute realizate in conditii deosebite de munca);

TVS = total venit realizat in conditii speciale de munca (total fond salarii brute realizate in conditii speciale de munca);

NA = 23,33% care reprezinta cota de contributie datorata de angajator pentru conditii normale de munca (35% - 11,67% = 23,33%);

DA = 28,33% care reprezinta cota de contributie datorata de angajator pentru conditii deosebite de munca (40% - 11,67% = 28,33%);

SA = 33,33% care reprezinta cota de contributie datorata de angajator pentru conditii speciale de munca (45% - 11,67% = 33,33%);

BCP = baza de calcul plafonata pentru calculul contributiei datorate de angajator (numarul mediu de asigurati x 3 salarii medii brute pe economie).

CAS datorata de asigurat = BCA x 1/3 x N,

in care, 1/3 x N = 11,67%

CAS datorata de angajator

Varianta I. - Daca total venit realizat (total fond salarii brute realizate conform art. 24 din lege) nu depaseste BCP:

CAS datorata de angajator = TVN x NA + TVD x DA + TVS x SA

Varianta II. - Daca total venit realizat (total fond salarii brute realizate conform art. 24 din lege) depaseste BCP:

CAS datorata de angajator = (TVN x NA + TVD x DA + TVS x SA) x BCP/TV

Salariul mediu brut luat in calcul = 4.000.000 lei

BCP este 4 x 12.000.000 = 48.000.000 lei

Nume datorata asigurat	Total venituri brute realizate	Total venituri brute realizate in conditii normale	Total venituri brute realizate in conditii deosebite	Total venituri brute realizate in conditii speciale	CAS pentru asigurata
1700	1.000.000	1.000.000	0	0	116.
2050	1.500.000	750.000	525.000	225.000	175.
3400	25.000.000	13.750.000	11.250.000	0	1.400.
4400	28.000.000	0	0	28.000.000	1.400.
TOTAL: 550	55.500.000	15.500.000	11.775.000	28.225.000	3.092.

CAS datorata de angajator:

$(15.500.000 \times 23,33/100 + 11.775.000 \times 28,33/100 + 28.225.000 \times 33,33/100) \times 48.000.000/55.500.000 = 14.148.670$ lei

Rubrica K.*) Total quantum prestatii de asigurari sociale suportate din BASS se inscrie totalul quantumului prestatiiilor suportate din bugetul asigurarilor sociale de stat, inclusiv ajutorul de deces.

Rubrica M. Total CAS de virat se completeaza astfel: pct. I "Total CAS datorata de asigurat" + pct. J "Total CAS datorata de angajator" - pct. K "Total quantum prestatii de asigurari sociale suportate din BASS" - pct. L "Contributia de asigurari de sanatate aferenta concediilor medicale, conform art. 55 alin. (2) din Legea nr. 145/1997 (M = I + J - K - L)

Pct. N se completeaza cu toate conturile bancare, in lei sau valuta, pe care le are angajatorul.

La calcularea partii din cota de contributie datorata de angajat, respectiv de angajator, se utilizeaza doua zecimale. Quantumul contributiei datorate este valoare intrega.

Mentiune: Salariile asiguratilor si salariul mediu brut utilizate mai sus sunt exemplificative.

In Declaratia nominala Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca, asimilata potrivit legii angajatorului, prin agentile teritoriale de ocupare a fortei de munca, completeaza:

- in anexa nr. 1.1: rubricile: Somer, Cod asigurat, TOTAL ZILE, ZILE PRESTATII, TOTAL, din care, CAS datorata de asigurat, TOTAL prestatii de asigurari sociale, Din care, suportate din BASS;
- in anexa nr. 1.2 rubricile la care se regaseste, iar la rubrica D se inscrie numarul de persoane pentru care se platesc drepturi banesti in luna pentru care se depune Declaratia nominala.

Declaratia pe propria raspundere a persoanelor care desfasoara activitati pe baza de conventii civile de prestari de servicii

6. Persoanele care la data intrarii in vigoare a legii desfasoara activitati pe baza de conventii civile de prestari de servicii au obligatia ca in termen de 15 zile de la publicarea prezentelor norme in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, sa declare angajatorului daca sunt incadrate cu contract individual de munca la alt angajator. Modelul declaratiei este prezentat in anexa nr. 2.

Persoanele care dupa data de 1 aprilie 2001 desfasoara activitati pe baza de conventii civile de prestari de servicii fac aceasta declaratie o data cu incheierea conventiei.

Contractul de asigurare si declaratia de asigurare

7. In sistemul public de asigurari sociale se pot asigura pe baza de contract de asigurare, in conditiile legii, si alte persoane care nu se regasesc in situatiile prevazute la art. 5 alin. (1) din lege, inclusiv persoane care nu realizeaza venituri din activitati profesionale.

De asemenea, se pot asigura pe baza de contract de asigurare si persoanele care, asigurate in temeiul art. 5 alin. (1) din lege, doresc sa isi completeze venitul asigurat pana la plafonul prevazut de lege.

8. La data de 31 martie 2001 contractele de asigurare si declaratiile de asigurare incheiate in baza actelor normative anterioare inceteaza de drept, in consecinta incetand de drept si calitatea de asigurat la sistemul public de asigurari sociale.

Persoanele care au incheiat contract de asigurare sau au depus declaratie de asigurare in baza actelor normative anterioare sunt obligate sa se asigure in conditiile legii; aceste persoane isi mentin calitatea de asigurat fara intrerupere, daca in termen de 30 de zile de la publicarea prezentelor norme in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, incheie sau depun un nou contract/o noua declaratie de asigurare.

Perioadele pentru care s-a achitat contributia de asigurari sociale conform contractelor de asigurare sau declaratiilor de asigurare incheiate in baza actelor normative anterioare datei de 1 aprilie 2001, constituie stagiul de cotizare.

9. Prima declaratie de asigurare sau primul contract de asigurare depus la casa teritoriala de pensii reprezinta inregistrarea in sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale.

Modelul contractului de asigurare este prevazut in anexa nr. 3, iar cel al declaratiei de asigurare este prevazut in anexa nr. 4.

10. Declaratiile de asigurare pot fi depuse personal sau pot fi transmise prin posta, cu confirmare de primire.

In cazul in care se constata ca declaratia de asigurare transmisa prin posta este incompleta sau eronata, aceasta nu va fi luata in considerare decat daca este rectificata in termen de 30 de zile de la primirea instiintarii de rectificare transmise de casa teritoriala de pensii.

Nedepunerea la termen a declaratiei de asigurare constituie, conform prevederilor art. 148 lit. a) din lege, contraventie si se sanctioneaza conform legii.

Ori de cate ori intervin modificari asupra elementelor care au stat la baza declaratiei de asigurare este obligatorie depunerea unei comunicari de modificare, conform anexei nr. 5.

In cazul in care intervin modificari asupra elementelor din contractul de asigurare este obligatorie incheierea unui act aditional la contract, conform anexei nr. 6.

11. Asiguratii care fac dovada ca nu se mai regasesc in situatiile pentru care asigurarea este obligatorie, potrivit art. 5 alin. (1) pct. IV si V din lege, trebuie sa depuna la casele teritoriale de pensii in termen de 30 de zile de la modificarea situatiei formularul-tip de retragere a declaratiei de asigurare, conform anexei nr. 7.

Nedepunerea formularului-tip de retragere nu exonereaza asiguratul de obligatiile asumate prin declaratia de asigurare.

12. Casa teritoriala de pensii are obligatia ca in termen de 10 zile de la modificarea cadrului legal privind declaratia sau contractul de asigurare sa comunice in scris asiguratilor natura si data de la care survin modificarile.

13. Casele teritoriale de pensii, o data cu certificarea anuala a stagiului de cotizare, notifica persoanelor asigurate pe baza de declaratie sau contract de asigurare care nu au achitat contributia

obligatia ca in termen de 30 de zile sa se prezinte pentru reglementarea obligatiilor ce decurg din calitatea de asigurat.

In caz de neprezentare persoanelor asigurate pe baza de declaratie de asigurare li se aplica prevederile art. 30 alin. (2) din lege, iar asiguratilor cu contract de asigurare li se reziliaza contractul cu data de intai a lunii urmatoare celei pentru care s-a platit contributia.

14. Rezilierea (incetarea) contractului de asigurare din initiativa asiguratului poate interveni oricand pe parcursul derularii acestuia, la data solicitarii. Contributia de asigurari sociale neachitata, precum si majorarile de intarziere aferente se urmaresc conform legislatiei privind recuperarea creantelor bugetare.

II. Contributia de asigurari sociale (capitolul III din lege) Contribuabilii la sistemul public de pensii

15. Contribuabilii la sistemul public de pensii sunt cei prevazuti la art. 18 alin. (1) din lege.

Sunt asimilate angajatorilor: organizatiile profesionale, sindicale, patronale, partidele politice, organizatiile de pensionari si alte organizatii si asociatii, cu sau fara personalitate juridica, in conditiile in care au personal care desfasoara activitati pe baza de contract individual de munca sau de conventie civila de prestari de servicii.

Sunt contribuabili la sistemul public de asigurari sociale si persoanele juridice cu care functionarii publici au raporturi de serviciu.

Sunt angajatori si persoanele fizice care au personal angajat cu contract individual de munca.

Incadrarea locurilor de munca in conditii deosebite si speciale*)

16. Nominalizarea persoanelor care lucreaza in locuri de munca in conditii deosebite, cu respectarea criteriilor prevazute de Hotararea Guvernului nr. 261/2001 privind criteriile si metodologia de incadrare a locurilor de munca in conditii deosebite, se face de catre angajator in baza avizului acordat de inspectoratul teritorial de munca. Angajatorul este obligat sa depuna la casa teritoriala de pensii, la definitivarea contractului colectiv de munca, avizul inspectoratului teritorial de munca prin care se dovedeste incadrarea locurilor de munca in conditii deosebite.

Persoanele asigurate pe baza de declaratie sau de contract de asigurare, care lucreaza in locuri de munca in conditii deosebite, solicita inspectoratului teritorial de munca avizul pentru incadrarea locului de munca in conditii deosebite, cu respectarea prevederilor Hotararii Guvernului nr. 261/2001.

17. Angajatorii care efectueaza reevaluarea locurilor de munca pana la data de 31 decembrie 2001, conform art. 16 din Hotararea Guvernului nr. 261/2001, cu modificarile ulterioare, stabilesc incadrarea acestora in conditii deosebite de munca incepand cu data de 1 aprilie 2001.

Pentru a beneficia de incadrarea in conditii deosebite de munca incepand cu data de 1 aprilie 2001, incadrarea in aceste conditii trebuie sa se realizeze pana la data de 31 decembrie 2001. In aceasta situatie angajatorul are obligatia de a achita diferenta de cota de contributie de la data de 1 aprilie 2001, fara a calcula majorari de intarziere.

Dupa depasirea acestui termen incadrarea in conditii deosebite de munca se va face de la data depunerii documentatiei, conform art. 5 alin. (1) din Hotararea Guvernului nr. 261/2001, la casa teritoriala sau locala de pensii, dupa caz.

Conform art. 5 alin. (1) din Hotararea Guvernului nr. 261/2001, coroborat cu Ordinul ministrului muncii si solidaritatii sociale nr. 352/2001, lista cuprinzand categoriile profesionale care lucreaza in conditii deosebite de munca se va depune, o singura data, la casa teritoriala sau locala de pensii, dupa caz, impreuna cu documentatia si cu avizul inspectoratului teritorial de munca. Pentru factorul de risc radiatii ionizante avizul este emis de Comisia Nationala pentru Controlul Activitatii Nucleare.

Lista cuprinzand categoriile profesionale care lucreaza in conditii deosebite de munca trebuie sa contina cel putin urmatoarele date: profesia, ocupatia si codul ocupatiei, in conformitate cu Clasificarea ocupatiilor din Romania elaborata de Ministerul Muncii si Solidaritatii Sociale si de Institutul National de Statistica.

Lista cuprinzand nominalizarea persoanelor care si-au desfasurat activitatea in locuri de munca in conditii deosebite, prevazuta la art. 5 alin. (3) din Hotararea Guvernului nr. 261/2001, este anexa nr. 1.1 din prezentele norme.

Incadrarea in conditii speciale de munca, pentru asiguratii care si-au desfasurat activitatea in locurile de munca prevazute la art. 20 lit. b) si c) din lege si care indeplinesc criteriile stabilite prin Hotararea

Guvernului nr. 583/2001, respectiv prin Hotararea Guvernului nr. 581/2001, se face incepand cu data de 1 aprilie 2001.

Pentru a beneficia de aceasta incadrare angajatorul are obligatia de a achita diferenta de cota de contributie de la data de 1 aprilie 2001, fara a calcula majorari de intarziere pe perioada aprilie-iunie 2001.

Asiguratii care in cursul unei luni si-au desfasurat activitatea exclusiv in locuri de munca in conditii speciale si in locuri de munca in conditii deosebite, dar care nu indeplinesc conditia de incadrare in conditii speciale (procentele stipulate de prevederile legale din timpul normal de munca al lunii respective), se incadreaza in locuri de munca in conditii deosebite.

Baza lunara de calcul al contributiei individuale de asigurari sociale a asiguratilor prevazuti la art. 5 alin. (1) pct. I, II si VI din lege

18. Baza lunara de calcul al contributiei individuale de asigurari sociale o constituie salariile individuale brute, realizate lunar, inclusiv sporurile si adaosurile, reglementate prin lege sau prin contractul colectiv de munca, in cazul persoanelor care desfasoara activitati pe baza de contract individual de munca si al functionarilor publici.

In cazul persoanelor care isi desfasoara activitatea in functii electivae sau care sunt numite in cadrul autoritatii executive, legislative ori judecatoresti, al membrilor cooperatori, precum si in cazul persoanelor care desfasoara activitati exclusiv pe baza de conventii civile de prestari de servicii, baza lunara de calcul al contributiei individuale de asigurari sociale o constituie veniturile brute de natura drepturilor salariale realizate lunar de acesti asigurati.

In cazul persoanelor care beneficiaza, conform legii, de plati compensatorii ce se suporta din bugetul Fondului pentru plata ajutorului de somaj, baza lunara de calcul al contributiei individuale de asigurari sociale o constituie quantumul drepturilor banesti primite cu titlu de plata compensatorie si se achita de Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca prin agentiile sale teritoriale.

Pentru salariatii din industria de aparare care beneficiaza de indemnizatii, potrivit legii, in perioada de intrerupere a activitatii, contributia individuala de asigurari sociale se suporta de la bugetul Fondului pentru plata ajutorului de somaj, la nivelul unei treimi din cota stabilita pentru conditii normale de munca.

Pentru aceasta categorie de asigurati contributia individuala de asigurari sociale se datoreaza de Agentia Nationala pentru Ocuparea Fortei de Munca, se calculeaza si se vireaza de angajatori la termenul prevazut la art. 29 lit. a) sau b) din lege, dupa caz.

Baza de calcul al contributiei de asigurari sociale pentru aceasta categorie de asigurati o constituie quantumul drepturilor banesti reprezentand indemnizatii platite conform legii in perioada de intrerupere a activitatii.

Angajatorul persoanelor care beneficiaza de indemnizatii, potrivit legii, in perioada de intrerupere a activitatii datoreaza diferenta fata de cotele de contributie stabilite de lege, la termenul prevazut la art. 29 lit. a) sau b) din lege, dupa caz.

19. Prin sintagma salariile individuale brute realizate lunar, inclusiv sporurile si adaosurile, reglementate prin lege sau prin contractul colectiv de munca se intelege:

a) salariile de baza brute corespunzatoare timpului efectiv lucrat in program normal si suplimentar (inclusiv indexari, compensatii - numai cele incluse in salariul de baza conform legii -, indemnizatii de conducere, salarii de merit si alte drepturi care, potrivit actelor normative, fac parte din salariul de baza);

b) sporurile, indemnizatiile si sumele acordate sub forma de procent din salariul de baza brut sau sume fixe, indiferent daca au caracter permanent sau nu;

c) sumele platite din fondul de salarii pentru timpul nelucrat (concedii de odihna, indiferent de perioada efectuarii, concedii de studii, zile de sarbatori, evenimente familiale deosebite, intreruperi ale lucrului din motive neimputabile salariatilor);

d) sumele acordate cu ocazia iesirii la pensie, platite din fondul de salarii;

e) premiile anuale si cele din cursul anului sub diferite forme, altele decat cele reprezentand participarea salariatilor la profit;

f) drepturile in natura acordate salariatilor sub forma de remuneratie;

g) sumele platite din fondul de salarii conform legii sau contractelor colective de munca (al 13-lea salariu, prime de vacanta, aprovizionare de iarna, prime acordate cu ocazia sarbatorilor nationale sau religioase etc.);

h) alte adaosuri la salarii, aprobate prin lege sau stabilite prin contractele individuale ori colective de munca, platite din fondul de salarii.

Sumele pentru care nu se datoreaza contributia de asigurari sociale

20. Potrivit art. 26 din lege, contributia de asigurari sociale nu se datoreaza pentru sumele reprezentand:

a) prestatii de asigurari sociale care se suporta din fondurile asigurarilor sociale sau din fondurile angajatorului si care se platesc direct de acesta, potrivit legii. Exceptarea de la plata contributiei pentru prestatiile de asigurari sociale actioneaza pana la nivelul cuantumului rezultat prin aplicarea prevederilor legii;

b) drepturile platite potrivit dispozitiilor legale, in cazul desfacerii contractelor individuale de munca, incetarii raporturilor de serviciu ale functionarilor publici sau al incetarii calitatii de membru cooperador. Contributia de asigurari sociale nu se calculeaza si nu se datoreaza pentru drepturile platite in perioada de preaviz, conform prevederilor din Codul muncii, ca urmare a incetarii raporturilor de munca sau de serviciu;

c) diurnele de deplasare si de delegare, indemnizatiile de delegare, detasare si transfer, platite in limita dispozitiilor legale, precum si drepturile de autor;

d) sumele obtinute in baza unei conventii civile de prestari de servicii sau executari de lucrari de catre persoanele care au incheiate contracte individuale de munca si de catre beneficiarii unei pensii pentru limita de varsta;

e) sumele reprezentand participarea salariatilor la profit;

f) premii si alte drepturi exceptate prin legi speciale. Prin premii si alte drepturi exceptate prin legi speciale se intelege sumele care se acorda din fondul de salarii si pentru care se prevede expres prin acte normative cu caracter special ca pentru acestea nu se datoreaza contributie de asigurari sociale.

Plata contributiei de asigurari sociale

21. Plata contributiei de asigurari sociale datorate de angajator si de asigurati se efectueaza cu ordin de plata sau dispozitie de plata/incasare tip CAS la trezoreriile judetene, respectiv trezoreriile sectoarelor municipiului Bucuresti, in conturile deschise pe seama caselor judetene de pensii, respectiv, a Casei de pensii a municipiului Bucuresti, care sunt:

- 22090.402 "Contributie de asigurari sociale de stat datorata de angajatori", conform art. 5 alin. (1) pct. I, II si VI din lege;

- 22090.403 "Contributie de asigurari sociale datorata de salariati si persoane asimilate salariatilor", conform art. 5 alin. (1) pct. I, II si VI din lege;

- 22090.407 "Contributie de asigurari sociale datorata de alte persoane asigurate", conform art. 5 alin. (1) pct. IV si V si alin. (2) din lege;

- 22090.408 "Contributie de asigurari sociale datorata de someri", conform art. 5 alin. (1) pct. III din lege.

22. Pana la emiterea de catre Casa Nationala de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale a unui instrument de plata specific se utilizeaza mijloacele de plata aprobate de Banca Nationala a Romaniei.

Indiferent de mijlocul de plata utilizat, numerar sau virament, angajatorul sau, dupa caz, persoana asigurata pe baza de contract ori declaratie de asigurare va specifica suma, destinatia si perioada pentru care se face plata.

23. In cazul in care contributia lunara de asigurari sociale achitata de contribuabili este mai mare decat contributia datorata, anual casa teritoriala de pensii procedeaza la regularizare prin restituirea in numerar a sumei achitate in plus sau prin compensare cu obligatii de plata viitoare. Forma de regularizare se stabileste prin acordul contribuabilului cu casa teritoriala de pensii.

In situatia in care contribuabilii prevazuti la art. 18 alin. (1) lit. b), c) si d) din lege constata anumite diferente la calculul si la plata contributiei de asigurari sociale, regularizarile se pot efectua si in cursul anului. La efectuarea regularizarilor se va tine seama, dupa caz, de prevederile legale referitoare la calculul si la plata majorarilor de intarziere aferente.

Procedura si modul de transmitere a informatiilor prin care se efectueaza regularizarile vor fi aprobate prin decizie a presedintelui Casei Nationale de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale.

In cazul asiguratilor care desfasoara activitati exclusiv pe baza de conventii civile de prestari de servicii la unul sau la mai multi angajatori si care realizeaza, cumulat, in cursul unui an calendaristic, venituri brute mai mici decat nivelul a trei salarii medii brute pe economie, sau care realizeaza cumulat, lunar, venituri brute mai mari decat trei salarii medii brute pe economie, anual, o data cu confirmarea stagiului de cotizare, casa teritoriala de pensii procedeaza la regularizare prin restituirea in numerar a contributiei de asigurari sociale achitate sau, dupa caz, prin compensare cu obligatii de plata viitoare, dupa deducerea eventualelor sume necuvenite achitate cu titlu de drepturi de asigurari sociale.

Termenele de plata a contributiei de asigurari sociale pentru angajatori

24. Termenele de plata a contributiei de asigurari sociale sunt:

a) data stabilita pentru plata drepturilor salariale pe luna in curs, in cazul angajatorilor care efectueaza plata drepturilor salariale lunar, dar nu mai tarziu de data de 20 a lunii urmatoare celei pentru care se datoreaza plata;

b) data stabilita pentru plata chenzinei a 2-a, in cazul angajatorilor care efectueaza plata drepturilor salariale chenzinal, dar nu mai tarziu de data de 20 a lunii urmatoare celei pentru care se datoreaza plata;

c) in situatia in care plata drepturilor salariale se face dupa data de 20 a lunii urmatoare celei pentru care se datoreaza contributia de asigurari sociale, termenul scadent pentru plata contributiei este data de 20 a lunii urmatoare celei pentru care se datoreaza contributia;

d) atunci cand data de 20 a lunii este zi nelucratoare termenul scadent este prima zi lucratoare dupa data de 20 a lunii.

25. Prin data stabilita pentru plata drepturilor salariale se intelege data lichidarii drepturilor salariale prevazuta in contractul colectiv de munca sau in contractul individual de munca.

26. In cazul platii in numerar a contributiei de asigurari sociale obligatia bugetara se considera achitata la data inscrisa pe documentul care atesta plata. In cazul contribuabililor care au cont bancar data platii se considera data la care bancile debiteaza contul platitorului pe baza instrumentelor de decontare, confirmata prin stampila si semnatura autorizata a acestora, cu conditia creditarii contului bugetar corespunzator.

Majorarile de intarziere datorate pentru neplata la termen a contributiei de asigurari sociale

27. Neplata contributiei de asigurari sociale la termenele prevazute la art. 29 din lege genereaza plata unor majorari de intarziere calculate pentru fiecare zi de intarziere pana la data achitarii sumei datorate inclusiv. Cota majorarilor de intarziere se stabileste conform art. 13 din Ordonanta Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creantelor bugetare, aprobata si modificata prin Legea nr. 108/1996, cu modificarile si completarile ulterioare.

Prin sintagma fiecare zi de intarziere se intelege fiecare zi calendaristica.

Majorarile de intarziere se calculeaza si se datoreaza incepand cu ziua urmatoare celei la care plata contributiei de asigurari sociale devine scadenta.

28. Calculul majorarilor de intarziere pentru asiguratii cu declaratie sau contract de asigurare se face de catre acestia cu ocazia efectuarii platilor la termenul prevazut in declaratia sau contractul de asigurare si de catre casa teritoriala de pensii cu ocazia inregistrarii documentelor de asigurare si a modificarilor la acestea, precum si cu ocazia controalelor efectuate de personalul specializat din cadrul casei teritoriale de pensii.

28¹. Neretinerea, precum si retinerea si nevarsarea in conditiile legii a contributiei individuale de asigurari sociale constituie stopaj la sursa si se penalizeaza conform prevederilor legale privind executarea creantelor bugetare.

Penalitatile se aplica de organele specializate ale Casei Nationale de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale o singura data pentru aceeasi suma si nu inlatura obligarea de la plata majorarilor de intarziere, conform legii.

29. In situatia in care in declaratia sau in contractul de asigurare se stabilesc termene de plata cuprinse intre 1 si 6 luni, asiguratii care achita contributia de asigurari sociale la termenul prevazut in documentul de asigurare nu datoreaza majorari de intarziere.

30. Debitele provenite din contributie restanta si majorarile de intarziere aferente se urmaresc pe cel mult 5 ani in urma de la data constatarii. Actele de executare silita intrerup cursul prescriptiei.

31. Potrivit art. 14 din Ordonanta Guvernului nr. 11/1996, aprobata si modificata prin Legea nr. 108/1996, cu modificarile si completarile ulterioare, bancile sunt obligate sa vireze sumele reprezentand venituri bugetare in termenul prevazut de lege. In caz contrar, majorarile de intarziere datorate pentru neplata la termen a contributiei de asigurari sociale sunt suportate de banci.

Colectarea si evidenta contributiei de asigurari sociale

32. De la data de 1 aprilie 2001 contributiile de asigurari sociale achitate se aloca lunii pentru care se efectueaza plata. Angajatorul are obligatia de a specifica pe instrumentul de plata luna pentru care se efectueaza plata, totalul contributiilor individuale achitate pentru angajati si quantumul contributiei angajatorului.

In cazul in care suma achitata de angajator nu indestuleaza quantumul contributiei lunare datorate, pentru diferenta de contributie neachitata si pentru majorarile de intarziere aferente angajatorul va

completa un ordin de plata distinct, specificand luna pentru care achita contributia restanta, precum si eventualele majorari de intarziere calculate si achitate.

33. Stingerea debitelor existente la data de 31 martie 2001 se efectueaza astfel: in cazul achitarii din proprie initiativa angajatorul va completa un ordin de plata distinct, specificand natura debitului. Plata sumelor reprezentand debite existente la data de 31 martie 2001 se vireaza cu ordin de plata la trezoreriile judetene, respectiv la trezoreriile sectoarelor municipiului Bucuresti, in contul 22220.430 "Alte venituri ale bugetului asigurarilor sociale de stat" deschis pe seama caselor judetene de pensii, respectiv a casei de pensii a municipiului Bucuresti.

In cazul executarii silita se introduce titlu executoriu specificandu-se contributia restanta si majorarile de intarziere aferente.

34. Pentru debitele din contributia de asigurari sociale si majorarile de intarziere constituite dupa data de 1 aprilie 2001, daca pe instrumentul de plata nu se specifica luna pentru care se face plata si natura platii, stingerea acestora se efectueaza, in ordinea vechimii, astfel:

- a) total debit provenit din contributia restanta;
- b) debitul provenit din majorari de intarziere aferente debitelor stinse conform lit. a).

Declaratia prezentata in anexa nr. 1.3 se depune o singura data, o data cu Declaratia nominala pentru luna aprilie 2001.

35. Actiunile de control efectuate de organele abilitate ale Casei Nationale de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale si ale caselor teritoriale de pensii se vor finaliza prin acte de control in care vor fi evidentiata distinct, pe de o parte, debitele din contributii, majorari de intarziere si penalitati pana la data de 31 martie 2001 si, pe de alta parte, cele constituite dupa data de 1 aprilie 2001.

36. Pentru evidenta asiguratilor prevazuti la art. 5 alin. (1) pct. VI din lege inspectoratul teritorial de munca va inainta lunar casei teritoriale de pensii, pana in ultima zi lucratoare din luna, pentru luna anterioara, situatia nominala cuprinzand persoanele care desfasoara activitati pe baza de conventii civile de prestari de servicii. Modalitatile de transmitere si continutul situatiei nominale vor fi convenite intre Casa Nationala de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale si inspectia Muncii, pe baza de protocol.

Stagiul de cotizare

37. Potrivit art. 37 din lege, in sistemul public stagiul de cotizare se constituie din insumarea perioadelor in care s-a platit contributia la bugetul asigurarilor sociale de stat atat de asigurat, cat si de angajator sau, dupa caz, numai de asigurat, in situatiile prevazute la art. 5 alin. (1) pct. IV si V si alin. (2) din lege.

38. Stagiul de cotizare se constituie din insumarea perioadelor in care s-a platit contributia la bugetul asigurarilor sociale de stat.

Asiguratul beneficiaza de toate drepturile de asigurari sociale prevazute de lege si in cazul in care i s-a retinut contributia individuala de asigurari sociale, iar angajatorul nu si-a achitat, potrivit legii, contributia datorata in calitatea sa de contribuabil pe o perioada mai mica sau egala cu 6 luni considerate dupa data de 1 aprilie 2001 pana la data solicitarii dreptului.

In cazul in care contributia individuala de asigurari sociale a fost retinuta, iar angajatorul nu si-a platit contributia datorata conform legii pe o perioada mai mare de 6 luni considerate dupa data de 1 aprilie 2001 pana la data solicitarii dreptului, asiguratul nu poate beneficia de pensia anticipata sau de pensia anticipata partiala pana la achitarea integrala de catre angajator a contributiilor datorate si a majorarilor de intarziere aferente. In aceasta situatie asiguratul poate beneficia de pensie pentru limita de varsta, pensie de invaliditate si pensie de urmas in conditiile prevazute de lege.

39. In situatia in care contributia de asigurari sociale datorata de angajator se prescrie, pentru perioada respectiva stagiul de cotizare al angajatilor ramane la o treime din timpul lucrat. Casa Nationala de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale, prin casele teritoriale de pensii, va lua toate masurile prevazute de lege pentru a nu se ajunge la prescrierea datoriei.

40. Pentru asiguratii cu mai multe conventii civile de prestari de servicii, la determinarea stagiului de cotizare se ia in calcul timpul cumulativ lucrat exclusiv pe baza acestor conventii civile, dar nu mai mult de numarul mediu de zile lucratoare din luna.

Perioadele necontributive asimilate stagiului de cotizare

41. Conform prevederilor art. 38 din lege, se asimileaza stagiului de cotizare:

a) perioadele in care o persoana a beneficiat de drepturi de asigurari sociale (indemnizatie pentru incapacitate temporara de munca cauzata de boli obisnuite sau de accidente in afara muncii, de boli profesionale si accidente de munca; prestatie pentru prevenirea imbolnavirilor si recuperarea capacitatii

de munca; indemnizatie pentru maternitate; indemnizatie pentru cresterea copilului sau ingrijirea copilului bolnav) sau de pensie de invaliditate.

Perioadele asimilate stagiului de cotizare se evidentiaza distinct in Certificatul privind stagiul de cotizare si punctajul realizat in sistemul asigurarilor sociale de stat, precum si in evidentele casei teritoriale de pensii.

b) perioadele in care o persoana a urmat cursurile de zi ale invatamantului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normala a studiilor respective, cu conditia absolvirii acestora. Dovada absolvirii cursurilor de zi ale invatamantului universitar se face cu diplomele eliberate de institutiile autorizate, in conditiile legii. Dovada duratei normale a studiilor respective se face cu diploma de absolvire, fisa matricola sau cu adeverinta eliberata de Ministerul Educatiei si Cercetarii;

c) perioadele in care o persoana a satisfacut serviciul militar ca militar in termen sau ca militar cu termen redus, pe durata legal stabilita, a fost concentrat, mobilizat sau in prizonierat. Dovada incadrarii in astfel de situatii se face cu livretul militar sau cu adeverinte ori certificate eliberate de institutiile militare competente, in care sunt precizate cu exactitate perioadele si natura situatiei respective.

42. Perioadele asimilate se comunica casei teritoriale de pensii, pe baza documentelor doveditoare, astfel:

a) asiguratii cu contract de asigurare sau cu declaratie de asigurare comunica personal, cu prilejul incheierii contractului sau depunerii declaratiei de asigurare;

b) de catre angajatori, pentru persoanele care se regasesc in categoriile prevazute la art. 5 alin. (1) pct. I, II, III si VI din lege si care se angajeaza dupa data de 1 aprilie 2001, o data cu prima Declaratie nominala de dupa momentul angajarii, conform modelului prezentat in anexa nr. 8.

Certificarea privind stagiul de cotizare si punctajul realizat in sistemul asigurarilor sociale de stat

43. Stagiul de cotizare se comunica asiguratilor prin Certificatul privind stagiul de cotizare si punctajul realizat in sistemul asigurarilor sociale de stat, denumit in continuare certificat.

Anual, pana la data de 31 martie, casa teritoriala de pensii elibereaza fiecarui asigurat certificatul pentru anul calendaristic precedent.

44. Certificatul se elibereaza o data pe an fara plata. In situatia in care asiguratul solicita certificatul in perioada 1 ianuarie - 31 martie pentru solutionarea unor litigii privind obligatiile si drepturile de asigurari sociale, acesta se elibereaza fara plata. In aceste cazuri casa teritoriala de pensii nu mai are obligatia eliberarii certificatului anual, potrivit legii, pana la 31 martie.

Ori de cate ori in cursul anului asiguratul solicita un alt certificat, acesta se elibereaza contra cost.

Certificatul se elibereaza numai dupa ce asiguratul face dovada platii tarifului.

45. Certificatul cuprinde:

a) stagiul de cotizare al asiguratului pentru anul precedent, defalcat pe luni, respectiv numarul de zile lucratoare si numarul de zile asimilate stagiului de cotizare, potrivit legii.

Stagiul de cotizare se defalca si in functie de conditiile de munca;"

b) situatia defalcata privind platile efectuate in contul bugetului asigurarilor sociale de stat, datorata atat de angajat, cat si de angajator;

c) punctajul asiguratului pentru anul precedent, defalcat pe luni, respectiv salariul mediu brut lunar pe economie si veniturile realizate care au constituit baza de calcul al contributiei individuale de asigurari sociale;

d) stagiul de cotizare al asiguratului, corespunzator perioadelor de asigurare realizate dupa 1 aprilie 2001;

e) punctajul asiguratului, corespunzator perioadelor de asigurare realizate dupa 1 aprilie 2001.

Pentru perioadele de asigurare realizate anterior datei de 1 aprilie 2001 certificarea stagiului de cotizare si a punctajului asiguratului se va face treptat, pe masura preluarii si prelucrarii datelor privind evidenta asiguratilor.

Depunerea si/sau transmiterea formularelor prevazute in anexele nr. 1-8

46. Formularele prevazute in anexele la prezentele norme se depun si/sau se transmit la casele judetene de pensii, respectiv la casa de pensii a municipiului Bucuresti, in a caror raza teritoriala isi are sediul angajatorul. Exceptie de la aceasta regula o reprezinta anexele nr. 1.1, 1.2, 1.3, 5, 6, 7 si 8, care pot fi depuse si la casa locala de pensii in a carei raza isi are sediul angajatorul.

B. Pensii

I. Dispozitii generale

1. In sistemul public de pensii au dreptul la pensie, in situatia indeplinirii conditiilor prevazute de lege, urmatoarele categorii de persoane:

- a) asiguratii prevazuti la art. 5 din lege;
- b) asiguratii care satisfac obligatii militare - art. 53 alin. (2) din lege;
- c) elevii, ucenicii si studentii care si-au pierdut total sau cel putin jumatate din capacitatea de munca datorita bolilor profesionale sau accidentelor de munca survenite in timpul si din cauza practicii profesionale [art. 53 alin. (3) din lege];
- d) persoanele care si-au pierdut total sau partial capacitatea de munca si marii mutilati, ca urmare a participarii la lupta pentru victoria Revolutiei sau in legatura cu evenimentele revolutionare din decembrie 1989, daca erau cuprinsi intr-un sistem de asigurari sociale anterior datei ivirii invaliditatii din aceasta cauza [art. 53 alin. (4) din lege];
- e) persoanele care la data solicitarii drepturilor de pensie nu mai au calitatea de asigurat;
- f) urmasii celor prevazuti mai sus (copiii si sotul supravietuitor) [art. 65 din lege].

II. Referitor la pensia pentru limita de varsta (Sectiunea 1 capitolul IV din lege)

2. In vederea deschiderii dreptului la pensie stagiul minim si/sau complet de cotizare prevazut la art. 41 alin. (3) si (4) din lege cuprinde si:

- a) sporul acordat in baza legislatiei anterioare pentru activitati desfasurate in grupele I si II de munca, pana la data de 1 aprilie 2001 [art. 160 alin. (1) din lege];
- b) vechimea in munca sau, dupa caz, vechimea in serviciu realizata in celelalte sisteme de asigurari sociale neintegrate in sistemul public de pensii pana la data intrarii in vigoare a legii.

Vechimea realizata in sistemele de pensii neintegrate in sistemul public se are in vedere numai pentru deschiderea dreptului la pensie, urmand sa fie valorificata in sistemul respectiv (art. 194 din lege).

Perioada stagiului militar se ia optional in calcul in unul dintre sisteme.

Punctajul mediu anual se determina pentru stagiul de cotizare realizat in sistemul public de pensii, in functie de optiunea persoanei in cauza, referitoare la stagiul militar.

3. Varstele standard de pensionare si stagiile minime sau complete de cotizare pentru femei si barbati sunt prevazute in anexa nr. 3 la lege, detaliata in functie de data nasterii in anexa nr. 9 la prezentele norme.

4. Reducerea varstelor standard de pensionare conform tabelului nr. 1 de la art. 42 din lege opereaza numai in conditiile realizarii stagiului complet de cotizare.

5. Dispozitiile art. 43 alin. (2) din lege se refera la asiguratii care desfasoara activitati in locuri de munca incadrate in conditii speciale prevazute la art. 20 lit. c) si d) din aceeași lege.

6. Reducerea varstelor standard de pensionare prevazute de legile cu caracter special (Legea nr. 42/1990, Legea nr. 128/1997 etc.), precum si de art. 48 din lege se cumuleaza cu reducerea varstei standard de pensionare prevazuta pentru activitati desfasurate in conditii deosebite si/sau speciale fara ca aceasta sa opereze sub varstele prevazute la art. 42, 43 si la 47 alin. (1) sau peste reducerile maxime prevazute la art. 46 ori in anexele nr. 4 si 5 la lege, dupa caz.

Pentru persoanele prevazute la art. 47 din lege dovada calitatii de persoana cu handicap/nevazator se face prin certificat emis de comisiile de expertiza medicala a persoanelor cu handicap ce functioneaza in cadrul inspectoratelor teritoriale de stat pentru persoanele cu handicap.

7. Asiguratii care au realizat stagii de cotizare in conditii normale de munca, precum si in conditiile prevazute de legi speciale sau, dupa caz, in conditiile prevazute la art. 48, beneficiaza de reducerea varstei standard de pensionare pana la 50 de ani pentru femei, respectiv pana la 55 de ani pentru barbati.

III. Referitor la pensia anticipata si pensia anticipata partiala (Sectiunea a 2-a si a 3-a capitolul IV din lege)

8. Prin stagiul standard complet de cotizare, la care se face referire in tabelul nr. 2 de la art. 50 din lege, se intelege stagiul complet de cotizare din anexa nr. 3 la lege.

La stabilirea stagiului de cotizare pentru deschiderea dreptului la pensie anticipata si pensie anticipata partiala nu se au in vedere perioadele asimilate prevazute la art. 38 alin. (1) lit. b) si c), si nici perioadele in care asiguratul a beneficiat de pensie de invaliditate. Acestea nu se folosesc nici la determinarea

punctajului mediu anual utilizat la calculul pensiei anticipate si al pensiei anticipate partiale (art. 49 si 52 din lege).

In vederea deschiderii dreptului la pensie anticipata si la pensie anticipata partiala stagiul complet de cotizare cuprinde si sporul acordat in baza legislatiei anterioare pentru activitati desfasurate in grupa I si II de munca pana la data de 1 aprilie 2001.

9. In conditiile in care beneficiarul unei pensii anticipate sau al unei pensii anticipate partiale, avand plata pensiei suspendata, contribuie o anumita perioada la sistemul public de pensii, stagiul de cotizare realizat in aceasta perioada va putea fi valorificat numai la stabilirea pensiei pentru limita de varsta.

10. Pentru asiguratii care au desfasurat activitati in conditii deosebite si/sau speciale de munca si care solicita pensie anticipata partiala, diminuarea prevazuta la art. 50 alin. (2) nu se aplica pentru numarul de luni cu care s-a redus varsta standard de pensionare datorita conditiilor respective.

Aceiasi reglementare se aplica si in situatia persoanelor care beneficiaza de reducerea varstelor standard de pensionare conform art. 48 din lege si Legii nr. 128/1997 si care solicita pensia anticipata partiala.

11. Pensia anticipata sau pensia anticipata partiala devine pensie pentru limita de varsta la implinirea varstelor standard de pensionare prevazute in anexa nr. 3 la lege.

11¹. Asiguratii nu au dreptul la pensie anticipata si la pensie anticipata partiala daca perioada de neplata a contributiei datorate de angajator, considerata dupa data de 1 aprilie 2001 pana la data solicitarii dreptului, este mai mare de 6 luni. In aceasta situatie dreptul la pensie anticipata si la pensie anticipata partiala se deschide, la cerere, dupa achitarea integrala de catre angajator a contributiei datorate si a majorarilor de intarziere aferente.

IV. Referitor la pensia de invaliditate (Sectiunea a 4-a capitolul IV din lege)

12. Incadrarea sau neincadrarea intr-un grad de invaliditate se face prin decizie emisa de medicul expert al asigurarilor sociale. Propunerea pentru incadrarea in grad de invaliditate se face de catre medicul specialist care asigura asistenta medicala.

13. Potrivit art. 57 alin. (3) din lege stagiul de cotizare necesar prevazut in tabelul nr. 3 de la art. 57 alin. (1) din aceeași lege se raporteaza la varsta avuta la data expertizarii medicale.

14. In situatiile prevazute la art. 58 din lege pensia de invaliditate se acorda indiferent de stagiul de cotizare realizat de asigurat.

15. Stagiul complet de cotizare in functie de care se determina stagiul potential prevazut la art. 59 din lege este stagiul complet de cotizare prevazut in anexa nr. 3 la lege:

a) pentru situatiile mentionate la art. 59 alin. (1) din lege stagiul potential acordat reprezinta diferenta dintre stagiul complet de cotizare si stagiul de cotizare realizat efectiv pana la data incadrării in grad de invaliditate;

b) pentru situatiile mentionate la art. 59 alin. (2) din lege stagiul potential acordat reprezinta diferenta dintre stagiul complet de cotizare si stagiul de cotizare necesar, prevazut in tabelul nr. 3 de la art. 57 alin. (1) din lege;

c) stagiul potential acordat nu poate fi mai mare decat stagiul de cotizare pe care asiguratul ar fi putut sa il realizeze de la data ivirii invaliditatii pana la implinirea varstei standard de pensionare prevazute in anexa nr. 3 la lege.

15¹. In vederea deschiderii dreptului la pensie de invaliditate stagiul complet de cotizare cuprinde si sporul acordat in baza legislatiei anterioare pentru activitati desfasurate in grupa I si II de munca pana la data de 1 aprilie 2001.

16. Stagiul potential acordat asiguratilor care au realizat un stagiul de cotizare in conditii de handicap preexistent calitatii de asigurat se determina ca diferenta intre stagiile de cotizare mentionate la art. 47 din lege si stagiile de cotizare realizate efectiv, astfel:

a) o treime din stagiul complet de cotizare pentru cei cu handicap grav si pentru nevazatori;

b) doua treimi din stagiul complet de cotizare pentru cei cu handicap accentuat;

c) stagiul complet de cotizare pentru cei cu handicap mediu.

Stagiul potential se determina in ani, luni si zile.

17. Stagiul complet de cotizare la care se face referire la art. 60 alin. (2) din lege este cel prevazut in anexa nr. 3 la lege.

18. In cazul incadrarii in alt grad de invaliditate [art. 62 alin. (2) lit. b) din lege] pensia de invaliditate se stabileste cu respectarea conditiilor existente la data deciziei initiale, in cuantumul aferent noului grad, conform prevederilor legii.

19. Beneficiarii pensiei de invaliditate, la implinirea varstei standard prevazute in anexa nr. 3 la lege, devin pensionari pentru limita de varsta, putand opta pentru cea mai avantajoasa dintre pensii.

In aceasta situatie indemnizatia de insotitor prevazuta la art. 61 din lege se mentine indiferent de pensia pentru care se opteaza.

V. Referitor la pensia de urmas (Sectiunea a 5-a capitolul IV din lege)

20. Pensia de urmas reglementata la art. 66 lit. b) din lege se acorda copiilor care urmeaza cursurile unei singure institutii de invatamant universitar, pana la terminarea acestora, fara a depasi varsta de 26 de ani.

In cazul copiilor care urmeaza cursurile a doua sau mai multe institutii de invatamant universitar, pensia de urmas se acorda pana la terminarea cursurilor primei institutii, fara a depasi varsta de 26 de ani.

21. Varsta de pensionare la care se face referire la art. 67 alin. (1) din lege este varsta standard de pensionare prevazuta in anexa nr. 3 la lege.

22. Acordarea pensiei de urmas prevazute la art. 68 alin. (1) din lege nu este conditionata de data ivirii invaliditatii sotului supravietuitor.

Incadrarea intr-un grad de invaliditate a sotului supravietuitor in vederea obtinerii pensiei de urmas se face indiferent de varsta acestuia.

23. Referitor la art. 71 alin. (1) lit. a) din lege se disting doua situatii:

a) sustinatorul decedat avea pensie pentru limita de varsta stabilita in conditiile legislatiei anterioare, situatie in care pensia de urmas se calculeaza din aceasta pensie, determinata conform art. 180 din lege;

b) sustinatorul decedat avea pensie pentru limita de varsta stabilita in conditiile legii, situatie in care pensia de urmas se calculeaza din pensia pentru limita de varsta in plata sau la care ar fi avut dreptul in conditiile acestei legi.

24. La art. 71 alin. (1) lit. b) din lege se disting doua situatii:

a) sustinatorul decedat avea pensie de invaliditate gradul I, stabilita in conditiile legislatiei anterioare, situatie in care pensia de urmas se calculeaza din pensia determinata conform art. 180 din lege;

b) sustinatorul decedat se afla in plata pensiei sau indeplinea la data decesului conditiile pentru obtinerea unei pensii de invaliditate gradul II sau III, a unei pensii anticipate, a unei pensii anticipate partiale, inclusiv pensia anticipata conform Legii nr. 2/1995, situatie in care pensia de urmas se stabileste din pensia de invaliditate gradul I, calculata conform legii.

VI. Referitor la calculul pensiilor (Sectiunea a 6-a capitolul IV din lege)

25. Stagiul complet de cotizare reglementat la art. 77 din lege este cel prevazut in anexa nr. 3 la lege sau, dupa caz, stagiile de cotizare prevazute la art. 43, 47 ori in anexele nr. 4 si 5 la lege.

In cazul persoanelor care au desfasurat activitati in conditii speciale de munca, precum si in cazul persoanelor cu handicap si al nevazatorilor, la determinarea punctajului mediu anual se utilizeaza stagiile de cotizare prevazute la art. 43, 47 sau, dupa caz, stagiile din anexele nr. 4 si 5 la lege.

26. Beneficiaza de majorarea punctajului prevazuta la art. 78 alin. (8) din lege persoanele care, dupa indeplinirea cumulativa a conditiilor de pensionare pentru limita de varsta reglementate prin art. 41 alin. (1) din lege, contribuie o anumita perioada la sistemul public de pensii.

Aceasta majorare se aplica numai punctajului realizat in perioada de contributie suplimentara la sistemul public de pensii (dupa indeplinirea cumulativa a conditiilor de pensionare pentru limita de varsta).

Majorarea punctajului se acorda si in cazul recalcularii pensiilor, reglementata la art. 95 din lege, folosindu-se aceeasi procedura.

27. Abrogat.

VII. Referitor la stabilirea si plata pensiilor (Sectiunea a 7-a capitolul IV din lege)

28. Actele la care se face referire la art. 82 alin. (2) din lege sunt:

a) pentru pensia pentru limita de varsta, anticipata si anticipata partiala:

- cerere pentru inscrierea la pensie pentru limita de varsta/anticipata/anticipata partiala (anexa nr. 12 la prezentele norme);

- carnetul de munca (original si copie);

- carnetul de asigurari sociale (original si copie);

- alte acte prevazute de lege privind vechimea in munca sau vechimea in serviciu realizata in alte sectoare de activitate;

- livretul militar (original si copie);

- diploma de studii (original si copie) sau adeverinta din care sa rezulte durata normala si perioada studiilor, precum si certificarea absolvirii acestora;

- pentru persoanele care au urmat cursurile unor institutii de invatamant universitar in strainatate este necesara dovada recunoasterii acestora de catre statul roman;

- adeverinta privind sporurile si adaosurile reglementate prin lege sau prin contractul colectiv/individual de munca;

- adeverinta privind conditiile de munca speciale si/sau deosebite;

- dovada certificarii stagiului de cotizare;

- procura speciala pentru mandatar;

- adeverinta din care sa rezulte data incetarii calitatii de asigurat;

- acte pentru dovedirea calitatii de beneficiar al Decretului-lege nr. 118/1990, Legii nr. 42/1990 etc.;

Adeverinta din care sa rezulte data incetarii calitatii de asigurat va fi prezentata dupa primirea deciziei de admitere a cererii de pensionare si este necesara doar in cazul persoanelor care solicita pensie anticipata sau pensie anticipata partiala. Inceperea platii drepturilor este conditionata de prezentarea acestei adeverinte.

Persoanele care solicita inscrierea la pensie pentru limita de varsta pot continua activitatea dupa primirea deciziei de admitere a cererii de pensionare numai cu acordul angajatorului (art. 41 din lege). Pentru efectuarea platii pensiei pentru limita de varsta nu este necesara dovada incetarii calitatii de asigurat.

b) pentru pensia de invaliditate:

- cerere pentru inscrierea la pensie de invaliditate (anexa nr. 13 la prezentele norme);

- actele mentionate la pct. 28 lit. a);

- decizia emisa de medicul expert al asigurarilor sociale;

- adeverinta din care sa rezulte incetarea platii indemnizatiei pentru incapacitate temporara de munca si cuantumul acesteia;

c) pentru pensia de urmas:

- cerere pentru inscrierea la pensie de urmas (anexa nr. 14 la prezentele norme);

- actele mentionate la pct. 28 lit. a) (pentru cazurile in care sustinatorul decedat nu avea calitatea de pensionar);

- actele de stare civila ale solicitantilor;

- decizia de pensie/talon de pensie (pentru cazurile in care sustinatorul decedat avea calitatea de pensionar);

- adeverinta de studii (elev sau student);

- cauza decesului (cu exceptia situatiilor in care sustinatorul decedat avea calitatea de pensionar);

- declaratie pe propria raspundere, din care sa rezulte ca urmasul nu a fost condamnat prin sentinta ramasa definitiva pentru infractiunea de omor sau tentativa de omor comisa asupra sustinatorului decedat (conform anexei nr. 14 la prezentele norme).

29. Procura speciala la care se face referire la art. 82 alin. (1) din lege urmeaza sa fie emisa in urmatoarele conditii:

a) Pentru cetatenii straini cu domiciliul in strainatate procura speciala poate fi eliberata pe teritoriul statului de domiciliu, dupa cum urmeaza:

- in cazul statelor semnatare ale Conventiei de la Haga procura este valabila numai daca este insotita de apostila eliberata de catre autoritatea competenta, potrivit legislatiei nationale a statului de la care emana documentul;

- in cazul statelor cu care Romania are incheiate tratate sau conventii de asistenta juridica bilaterala in acest domeniu, procura este valabila fara nici o alta formalitate.

b) Pentru cetatenii romani cu domiciliul in strainatate procura speciala poate fi eliberata pe teritoriul statului de domiciliu, in conditiile prevazute la lit. a), precum si de misiunile diplomatice sau de oficiile consulare ale Romaniei.

c) Atât pentru cetățenii străini, cât și pentru cetățenii români este valabilă procura specială emisă de notari publici de pe teritoriul României.

d) Procura specială trebuie să conțină următoarele elemente:

- numele, prenumele, cetățenia, data și locul nașterii, domiciliul și actul de identitate ale titularului dreptului la pensie (valabil la data eliberării procurii);

- numele, prenumele, datele de identificare (actul de identitate, domiciliul, data și locul nașterii) ale mandatarului;

- obiectul mandatului (întocmirea dosarului de pensie, deschiderea contului curent personal, încasarea pensiei pentru plăți curente și restante, semnarea extrasului de cont);

- precizarea că mandatarul are obligațiile ce revin titularului, inclusiv cea de a anunța în termen casei teritoriale de pensii orice schimbare intervenită în situația titularului, de natură să modifice sau să înceteze dreptul la pensie.

Procura specială care nu este emisă în limba română, precum și apostila (când este cazul) vor fi traduse și legalizate.

Procura specială este valabilă 18 luni.

30. Termenul de 30 de zile reglementat la art. 86 alin. (1) din lege curge de la data înregistrării cererii cu toate actele care dovedesc îndeplinirea condițiilor de pensionare.

31. Prin reprezentantul legal prevăzut la art. 90 alin. (2) din lege se înțelege părintele natural și adoptiv, tutorele sau curatorul beneficiarului de pensie.

32. Plata pensiei de invaliditate gradul I sau II încetează atunci când beneficiarii acestor categorii de pensii se regăsesc în una dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) pct. I, II, III și VI din lege.

33. Plata pensiei se suspendă începând cu luna următoare celei în care beneficiarul unei pensii de urmaș realizează dintr-o activitate profesională pentru care asigurarea este obligatorie venituri brute lunare mai mari decât o patrimoniu din salariul mediu brut pe economie.

34. Plata pensiei se suspendă începând cu luna următoare celei în care copilul urmaș nu face dovada continuării studiilor într-o formă de învățământ organizat potrivit legii [art. 92 alin. (1) lit. e) din lege].

Dovada continuării acestor studii trebuie prezentată casei teritoriale de pensii în termen de 15 zile de la data începerii anului școlar.

Reluarea în plată a pensiei de urmaș suspendate se face conform prevederilor art. 93 alin. (3) din lege.

35. Instituția de asistență socială sau unitatea medicală specializată care internează pensionarii de invaliditate gradul I are obligația să comunice caselor teritoriale de pensii perioada în care aceștia se află sub supraveghere și îngrijire permanentă, în termen de 15 zile de la internare, cu excepția nevăzătorilor, pentru care nu este necesară comunicarea [art. 92 alin. (2) din lege].

36. De recalcularea prevăzută la art. 95 alin. (1) din lege beneficiază și persoanele pensionate în baza legislației anterioare, dacă au realizat un stagiu de cotizare de minimum 12 luni după pensionare.

37. Sumele rămase neincasate de către pensionarul decedat se acordă:

- a) sotului supraviețuitor;

- b) copiilor;

- c) părinților sau, în lipsa acestora, moștenitorilor legali și/sau, după caz, celorlalți testamentari, în condițiile dreptului comun.

Actele necesare în vederea acordării acestor sume sunt:

- cerere-tip (anexa nr. 15 la prezentele norme);

- certificatul de deces (original și copie);

- actul de identitate al solicitantului;

- acte de stare civilă ale solicitantului, din care să rezulte gradul de rudenie cu decedatul sau, după caz, actul care atestă calitatea de moștenitor;

- talonul de pensie al persoanei decedate.

VIII. Dispoziții tranzitorii privind pensiile

38. Constituie stagiu de cotizare conform art. 160 alin. (2) lit. a) din lege și perioadele în care asiguratul s-a aflat în una, două sau mai multe situații prevăzute la art. 38 alin. (1) din lege, după caz.

39. Prin timp util la pensie realizat de agricultori, prevăzut la art. 160 alin. (3) din lege, se înțelege perioada în care foștii cooperatori au realizat un volum de muncă în fostele unități agricole sau au achitat contribuția minimă prevăzută de Legea nr. 5/1977, calculat potrivit metodologiei utilizate la aplicarea Legii nr. 80/1992, republicată, și anume:

Timpul util la pensie realizat de agricultori se stabileste in ani, prin raportarea volumului de munca exprimat in norme, insumat pe intreaga perioada in care persoana asigurata a lucrat in fosta unitate agricola cooperatista la cel mai mic volum anual de norme stabilit de adunarea generala in perioada respectiva; timpul util la pensie realizat de agricultori nu poate depasi numarul de ani calendaristici in care volumul de munca a fost prestat.

Pentru agricultorii din zonele necooperativizate timpul util la pensie (stagiul de cotizare) se determina pe baza carnetului de asigurat si reprezinta anii in care s-a achitat contributia minima prevazuta de Legea nr. 5/1977, respectiv 40 lei/luna x 12 luni = 480 lei/an.

Punctajul anual pentru fiecare an util, realizat in cadrul fostelor unitati agricole cooperatiste, precum si pentru fiecare an de contributie, realizat de taranii cu gospodarie individuala din zonele necooperativizate, pana la data intrarii in vigoare a Legii nr. 80/1992, modificata si completata, reprezinta 0,25 puncte.

Pentru perioada ulterioara aparitiei Legii nr. 80/1992 punctajul lunar se determina prin raportarea venitului asigurat la salariul mediu brut din anexa nr. 10 la prezentele norme.

40. In situatia prezentarii si a altor acte de vechime in munca prevazute de lege, mentionate la art. 160 alin. (5) din lege, acestea trebuie sa fie emise cu respectarea prevederilor art. 11 alin. (2) din Decretul nr. 92/1976.

Actele de vechime in munca privind activitatea desfasurata vor cuprinde:

- denumirea unitatii;
- perioada in care s-a lucrat, cu indicarea datei de incepere si de incetare a raportului de munca, precum si precizarea modului de incadrare - pe durata nedeterminata sau determinata, prin transfer in interesul serviciului sau la cerere;
- mentionarea temeiurilor legale pe baza carora a avut loc incadrarea, modificarea sau incetarea contractului de munca;
- functia, meseria sau specialitatea exercitata;
- salariul tarifar de incadrare, precum si alte drepturi ce se includ in acesta.

Actele vor purta numar, data eliberarii, stampila unitatii, precum si semnatura celui care angajeaza unitatea sau a persoanei delegate in acest sens de conducerea unitatii.

41. Perioadele asimilate stagiului de cotizare, prevazute de lege, sunt:

- a) perioadele asimilate mentionate la art. 38 alin. (1) din lege;
- b) perioadele necontributive care au constituit vechime in munca utila la pensie in baza legislatiei anterioare intrarii in vigoare a legii:
 - perioadele mentionate la art. 20 din Legea nr. 3/1977, cu modificarile si completarile ulterioare;
 - perioadele recunoscute in baza Decretului-lege nr. 118/1990, republicat, cu modificarile ulterioare;
 - perioadele recunoscute in baza Decretului-lege nr. 51/1990;
 - perioadele in care s-a beneficiat de plati compensatorii in baza Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 98/1999;
 - perioadele in care s-a beneficiat de ajutor de somaj si/sau de ajutor de integrare profesionala, prevazute de Legea nr. 1/1991, republicata, cu modificarile ulterioare;
 - perioada in care s-a beneficiat de somaj tehnic conform prevederilor legale;
 - alte perioade recunoscute prin legi speciale.

42. Salariile medii anuale, brute sau nete, la care se refera art. 164 alin. (2) din lege sunt asimilate cu castigul salarial mediu anual, brut sau net, din anexa nr. 6 la lege actualizata potrivit anexei nr. 10 la prezentele norme.

43. Asiguratii prevazuti la art. 165 alin. (2) din lege, care au contribuit cu 4% la Fondul pentru pensia suplimentara, vor prezenta adeverinte emise conform prevederilor Decretului nr. 92/1976.

44. Reducerea varstelor de pensionare pentru persoanele care au desfasurat activitati incadrate prin lege in conditii deosebite, se face corespunzator timpului efectiv lucrat in aceste conditii, din varstele standard de pensionare prevazute in anexa nr. 3 la lege, cu respectarea conditiilor prevazute la art. 42 din lege.

44¹. Persoanele care au desfasurat activitati incadrate in grupa I de munca conform legislatiei anterioare pot solicita pensie pentru limita de varsta cu reducerea varstelor standard de pensionare conform tabelului nr. 4 de la art. 167¹ din lege. In acest caz reducerea se face din varsta standard a anului, respectiv a lunii in care se deschide dreptul de pensie pentru limita de varsta, in conditiile realizarii stagiului complet de cotizare corespunzator anului, respectiv lunii de deschidere a dreptului.

Persoanele care au desfasurat activitati incadrate in grupa I si II de munca in baza legislatiei anterioare beneficiaza de reducerea varstei standard de pensionare astfel:

a) fie se cumuleaza perioadele lucrate in grupa I si II de munca si se face reducerea varstei conform tabelului nr. 1 de la art. 42 din lege, corespunzatoare locurilor de munca in conditii deosebite;

b) fie se face reducerea varstei pe fiecare grupa de munca (pentru grupa II de munca din tabelul nr. 1 de la art. 42 din lege si pentru grupa I de munca din tabelul nr. 4 de la art. 167¹ din lege) si se alege reducerea cea mai avantajoasa.

Reducerea conform tabelului nr. 4 de la art. 167¹ din lege pentru grupa I de munca nu se cumuleaza cu reducerea conform tabelului nr. 1 de la art. 42 din lege pentru grupa II de munca.

45. Reducerea varstelor de pensionare pentru asiguratii care au realizat in conditii speciale un stagiu de cotizare mai mic de 25 de ani, respectiv mai mic de 20 de ani se face din varstele standard de pensionare prevazute in anexa nr. 3 la lege, cu respectarea conditiilor de stagiu prevazute in anexele nr. 4 si 5 la aceeaasi lege.

Stagiul de cotizare realizat in conditii speciale, prevazut in anexele nr. 4 si 5 la lege, nu cuprinde sporul acordat in baza legislatiei anterioare.

46. Persoanele inscrise la pensie in baza legislatiei anterioare pot solicita recalcularea pensiei prin adaugarea stagiilor de cotizare nevalorificate initial si a perioadelor asimilate prevazute la art. 38 alin. (1) lit. c) din lege.

In aceste situatii la determinarea punctajului mediu anual corespunzator perioadei adaugate se are in vedere stagiul complet de cotizare din anul intrarii in vigoare a legii, respectiv 30 de ani pentru barbati si 25 de ani pentru femei.

47. La stabilirea punctajului potrivit art. 170 alin. (1) din lege se ia in calcul venitul cel mai avantajos din perioadele respective.

48. In cazul modificarii numarului de urmasi prevazut la art. 171 alin. (1) din lege, dupa intrarea in vigoare a legii, pentru sotul supravietuitor pensia se recalculeaza conform prevederilor art. 73 din lege, cu pastrarea conditiilor avute la data inscrierii initiale.

49. In cazul incadrarii in alt grad de invaliditate pentru o pensie stabilita pe baza legislatiei anterioare, pensia aferenta noului grad de invaliditate se stabileste conform prevederilor legii, cu indeplinirea conditiilor existente la data deciziei initiale.

50. Recalcularea pensiilor stabilite potrivit prevederilor Legii nr. 2/1995 privind pensionarea anticipata se face la implinirea varstelor de 57 de ani pentru femei si 62 de ani pentru barbati [art. 184 alin. (2) din lege].

51. In activitatea de acordare a pensiilor se vor utiliza formularele prevazute in anexele nr. 12-20 la prezentele norme.

C. Procedura de incadrare in grade de invaliditate, revizuirea medicala, recuperarea capacitatii de munca si contestarea deciziei medicale

I. Referitor la incadrarea in grade de invaliditate si circuitul documentatiei medicale

1. In vederea pensionarii de invaliditate medicul primar si, in lipsa acestuia, medicul specialist, pentru afectiunea principal invalidanta, care asigura asistenta medicala a bolnavului, atunci cand apreciaza ca starea de sanatate a acestuia nu ii permite reluarea activitatii profesionale, in limitele maxime de concediu medical prevazut de lege, cu toate tratamentele medicale recuperatorii aplicate, propune pensionarea de invaliditate, cerand in acest sens avizul cabinetului de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca.

Propunerea la pensionare poate fi solicitata inca din primele zile de boala, in cazul afectiunilor fara potential recuperator.

2. Medicul expert al asigurarilor sociale de la cabinetele de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca avizeaza pensionarea de invaliditate numai daca constata pierderea totala sau a cel putin jumatate din capacitatea de munca, aproband totodata si concediul medical pentru intocmirea formelor de pensionare pana la finele lunii urmatoare aceleia in care s-a dat avizul.

Concediul medical se include in durata indemnizatiei pentru incapacitate temporara de munca, prevazuta pentru persoanele asigurate.

3. Medicii care au facut propunerea de pensionare elibereaza certificatul (certIFICATELE) de concediu medical si completeaza formularul de examinare medicala pentru pensie de invaliditate, indruma bolnavul sau insotitorul acestuia la angajator unde isi desfasoara activitatea, pentru intocmirea formelor de pensionare. In formular se va mentiona daca solicitantul este netransportabil.

4. Angajatorul la care isi desfasoara activitatea persoana in cauza intocmeste dosarul insotit de un extras de pe carnetul de munca, ce cuprinde date privitoare la starea civila, pregatirea generala si profesionala, ruta profesionala (cu zi, luna si ani), durata perioadei de cotizare, perioadele de somaj, concediul medical din ultimele 12 luni, precum si documentatia necesara stabilirii cauzei invaliditatii, in vederea emiterii deciziei medicale. Dosarul medical se inainteaza la cabinetul teritorial de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca.

5. Formularul de examinare medicala pentru pensionare, intocmit de medicul curant pentru persoana care solicita pensie de invaliditate in conditiile legii si care nu este incadrata in munca, se trimite la casele de pensii de pe teritoriul carora se afla domiciliul bolnavului. Casa de pensii trimite dosarul medical la cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca in raza caruia isi are domiciliul bolnavul, cu un extras administrativ (de pe carnetul de munca) ce cuprinde:

a) categoria de pensie la care are acces solicitantul (pensie proprie pentru perioada de cotizare, urmas, militar in termen, invalid de razboi etc.);

b) date privind starea civila;

c) ruta profesionala, stagiul de cotizare (daca bolnavul a fost incadrat in munca si indeplineste conditiile pentru obtinerea pensiei de invaliditate in functie de cauza).

6. La primirea dosarului medical medicul expert al asigurarilor sociale de la cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca verifica daca acesta contine:

a) elementele necesare sustinerii diagnosticului clinic si functional (forma clinica si stadiul evolutiv al bolii);

b) diagnosticul afectiunilor asociate;

c) informatii suficiente privind ruta profesionala, dreptul la pensie in cazul bolilor obisnuite sau al accidentelor care nu au legatura cu munca;

d) documentul prevazut de lege, in caz de:

- boala profesionala (adeverinta de luare in evidenta de la inspectoratul de sanatate publica);

- accident de munca (formularul-tip sau procesul-verbal de inregistrare a accidentului, eliberat de inspectoratul teritorial de munca);

- accident asimilat cu accidentul de munca (procesul-verbal de asimilare confirmat de angajator);

- tuberculoza (adeverinta de la dispensarul antituberculos privind grupa de dispensarizare);

- accident sau boala contractata in timpul sau din cauza indeplinirii serviciului militar (certificatul emis de comisia de expertiza medico-militara);

e) documentul necesar privind data ivirii invaliditatii.

Pentru completarea investigatiilor necesare in cazurile neconcludente, medicul expert al asigurarilor sociale indruma bolnavul sau insotitorul la forul abilitat de lege sau la unitatile sanitare de specialitate, indicand investigatiile ce urmeaza sa fie efectuate. Acestea sunt obligate sa le execute cu prioritate.

Pentru bolnavii psihici sau pentru alte cazuri cu afectiuni grave ori cu o problematica deosebita, lucratorul social efectueaza cercetari de teren (la domiciliu, locul de munca, unitatea sanitara), particularizate la caz, conform obiectivelor stabilite de medicul expert al asigurarilor sociale.

7. Documentatia care sta la baza stabilirii capacitatii de munca, a cauzei invaliditatii si a datei ivirii invaliditatii, devine componenta definitiva a dosarului medical.

8. Dupa completarea documentatiei medicale se convoaca bolnavul in vederea expertizarii.

Bolnavii care urmeaza sa fie expertizati vor fi impartiti pe grupe de afectiuni, iar cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca va incunostinta bolnavul asupra datei si locului unde se face examinarea, cu 10 zile inainte, prin citatie.

9. Bolnavii netransportabili (cazuri noi) sunt expertizati pe baza documentatiei medicale primite de la unitatile sanitare (spital, policlinica) din localitatea unde se afla bolnavul in acel moment.

Pentru cazurile neconcludente (documentatie insuficienta) bolnavii vor fi transportati pentru examinare la sediul cabinetului de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca sau vor fi expertizati la domiciliu.

10. Medicul expert al asigurarilor sociale de la cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, dupa examinarea bolnavului si analizarea dosarului medical, redacteaza concluziile expertizei pe care le inscrie in documentarul medical.

Dupa stabilirea concluziilor expertizei, medicul expert al asigurarilor sociale se pronunta asupra invaliditatii printr-o decizie intocmita in 4 exemplare (pentru cei care nu provin din munca, in 3 exemplare), care trebuie sa cuprinda:

a) diagnosticul clinic complet si ordinea afectiunilor reflectand importanta lor in afectarea capacitatii de munca;

- b) diagnosticul functional;
- c) diagnosticul capacitatii de munca si incadrarea (sau neincadrarea) bolnavului intr-un grad de invaliditate;
- d) cauza invaliditatii: boala obisnuita sau accident de munca (accident asimilat cu accidentul de munca), boala profesionala, dupa caz, accident care nu are legatura cu munca; pentru tuberculoza se va specifica in decizie "TBC" - in toate situatiile se va specifica documentul justificativ;
- e) data ivirii invaliditatii (cu zi, luna, an);
- f) termenul de revizuire si valabilitatea deciziei (6-12 luni) sau mentiunea "Nerevizuibil prin afectiune", dupa caz;
- g) planul de recuperare esalonat pe actiuni si perioada de timp pana la data revizuirii medicale;
- h) formele si conditiile de munca indicate pentru pensionarii cu gradul III de invaliditate si cazurile respinse.

Programul de recuperare este obligatoriu pentru persoana in cauza si persoanele competente sa il aplice.

Invalidul poate refuza aplicarea unor masuri recuperatorii numai daca acestea i-ar putea periclita viata, facandu-se si dovada in acest sens.

11. Atat documentarul de expertiza cat si decizia medicala vor fi semnate si parafate de medicul expert al asigurarilor sociale, numerotate, datate si stampilate de cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca.

12. Un exemplar din decizia medicala ramane in dosarul medical care se pastreaza in evidenta cabinetului de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, 2 exemplare se trimit in termen de 3 zile la angajator sau la casa de pensii, dupa caz, dintre care unul ramane in dosarul administrativ al pensionarului, iar cel de al 4-lea exemplar se preda, sub semnatura, persoanei expertizate sau, dupa caz, mandatarului, tutorelui sau curatorului.

13. In cazul invalizilor prin accident de munca sau boala profesionala decizia de incadrare in grad de invaliditate se intocmeste in 5 exemplare, al 5-lea exemplar inaintandu-se inspectoratului teritorial de munca sau, respectiv, inspectoratului de sanatate publica.

14. Angajatorul, in baza deciziei medicale, intocmeste dosarul administrativ de pensionare si apoi il trimite in termen de 10 zile la casa de pensii teritoriala.

15. Plata pensiei se face de catre casa de pensii in a carei raza teritoriala are domiciliul pensionarul.

In aceasta situatie, pentru pensionarii de invaliditate care locuiesc in alte judete sau sectoare ale municipiului Bucuresti, altele decat cele in care a avut loc expertiza medicala, dosarul medical impreuna cu cel administrativ de pensionare se transfera prin casele de pensii respective.

16. Etapele stabilite pentru pensionarea de invaliditate se incadreaza in perioada de concediu medical aprobat in prealabil, in vederea intocmirii formelor de pensionare.

17. Decizia de stabilire a dreptului de pensie are aceeasi valabilitate ca si decizia medicala de incadrare in grade de invaliditate.

18. Pentru persoanele care si-au stabilit domiciliul pe teritoriul altor tari pensia de invaliditate se stabileste in aceleasi conditii ca si in cazul persoanelor care au domiciliul in Romania, cu respectarea dispozitiilor privind expertizarea si revizuirea medicala. Neprezentarea la revizuirea medicala atrage suspendarea platii pensiei de invaliditate incepand cu luna urmatoare. In cazul in care pensionarului de invaliditate i s-a agravat starea de sanatate si nu se poate prezenta la termenul de revizuire, acesta este obligat sa trimita, in timp util, cabinetului de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, in evidenta caruia se afla, documente medicale oficiale pe baza carora i se fixeaza un nou termen de revizuire.

19. Persoanele care la data solicitarii pensiei beneficiaza de drepturi banesti lunare ce se suporta din bugetul Fondului pentru plata ajutorului de somaj, in perioada respectiva fiind asigurate potrivit legii, sunt expertizate de medicul expert al asigurarilor sociale de la cabinetul de expertiza medicala in raza caruia isi au domiciliul. La aceasta categorie angajatorul este reprezentat de agentia pentru ocupare si formare profesionala.

20. Pentru urmasii invalizi pensia este conditionata de data ivirii invaliditatii acestora, expertiza medicala facandu-se la solicitarea casei teritoriale de pensii; in dosarul medical, pe langa documentatia medicala si sociala particularizata pentru diagnosticul clinic, functional si capacitatea de munca, este obligatoriu sa existe documentul pe baza caruia s-a stabilit data ivirii invaliditatii. Data ivirii invaliditatii trebuie sa fie situata inainte de implinirea varstei de 16 ani sau, daca persoana in cauza continua studiile, pana la 26 de ani. Data se inscrie in decizia medicala cu zi, luna, an.

21. Beneficiarii de pensie de urmas invalizi sunt expertizati, supusi revizuirii medicale si au obligatia de a urma programele de recuperare conform acelorasi reglementari prevazute pentru pensionarii de invaliditate.

II. Referitor la revizuirea medicala

22. Revizuirea medicala a pensionarilor incadrati in grade de invaliditate se efectueaza la termenul stabilit de medicii experti ai asigurarilor sociale de la cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, care au in evidenta pensionarul.

23. Medicul expert al asigurarilor sociale, dupa examinarea persoanei in cauza si a documentatiei medicale intocmite de unitatea sanitara care asigura asistenta medicala de specialitate si de recuperare a invalidului, emite decizia medicala in 3 exemplare, in raport de starea de sanatate (un exemplar se inmaneaza persoanei sub semnatura, al doilea casei teritoriale de pensii si cel de-al treilea exemplar se pastreaza in dosarul medical), si stabileste termenul de revizuire in functie de recuperabilitatea afectiunilor (6-12 luni).

Data la care bolnavul urmeaza sa se prezinte la revizuirea medicala va fi fixata cu 10 zile inainte de data expirarii valabilitatii deciziei.

24. Documentatia medicala intocmita de unitatea sanitara care asigura asistenta medicala de specialitate a invalidului poate fi, dupa caz:

- a) referat medical cu consemnarea starii prezente;
- b) bilet de iesire din spital sau copie de pe foaia de observatie clinica (pentru spitalizarile recente);
- c) examene complementare de laborator;
- d) explorari functionale recente;
- e) date din fisa de evidenta a bolnavului.

25. Revizuirea medicala se efectueaza dupa aceleasi criterii care au stat la baza primei expertize medicale.

26. Dupa fiecare revizuire medicul expert al asigurarilor sociale emite o noua decizie medicala prin care se stabileste, dupa caz:

- a) mentinerea in acelasi grad de invaliditate;
- b) incadrarea in alt grad de invaliditate;
- c) incetarea calitatii de pensionar de invaliditate ca urmare a redobandirii capacitatii de munca.

27. La revizuirea medicala medicul expert al asigurarilor sociale va avea in vedere eficienta si modul in care s-a aplicat programul de recuperare a capacitatii de munca a bolnavului, in perioada de valabilitate a deciziei, si il stabileste pentru perioada ce urmeaza.

28. Revizuirea medicala se poate efectua si inaintea termenului stabilit, indiferent de gradul de invaliditate, la solicitarea pensionarului, dar numai pana la implinirea varstelor standard pentru pensionare pentru limita de varsta si daca unitatile sanitare care asigura asistenta medicala apreciaza agravarea sau ameliorarea starii de invaliditate. Cererile de revizuire pentru agravare sau ameliorare se depun la cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca care are in evidenta persoana in cauza si devin componente ale dosarului medical.

29. La termenul de revizuire pensionarul de invaliditate are obligatia sa se prezinte fara a fi citat la cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca care il are in evidenta, in vederea revizuirii medicale.

30. Cabinetele de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca au obligatia ca in primele 5 zile ale fiecarei luni sa comunice casei teritoriale de pensii invalizii pensionari neprezentati la revizuirea medicala periodica in cursul lunii precedente, pentru suspendarea pensiei conform legii.

31. Daca pensionarul de invaliditate este netransportabil si justifica acest fapt prin acte oficiale, el este obligat sa anunte din timp cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca. Expertizarea se va face pe baza documentelor medicale oficiale recente pe care acesta le va trimite in timp util cabinetului de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca in evidenta caruia se afla. Medicul expert al asigurarilor sociale poate dispune efectuarea anchetei sociale.

32. Revizuirea medicala a persoanelor internate pe lunga durata in spitale sau sanatorii se va face pe baza foii de observatie, intocmita de medicul curant si contrasemnata de seful sectiei si de directorul unitatii sanitare, care contine elementele necesare revizuirii medicale.

33. Daca pensionarul invalid se prezinta cu intarziere la revizuirea medicala si fara motive justificate, decizia de expertiza medicala se aplica din prima zi a lunii urmatoare aceleia in care a fost emisa.

34. Pentru cazurile cu o problematica medico-sociala deosebita si pentru invalizii prin boli psihice, in ultimele 10 zile de valabilitate a deciziei lucratorul social va efectua investigatii sociale la domiciliu sau va proceda la convocarea bolnavului pe baza de citatie, preintampinandu-se astfel masurile administrative legale de suspendare a pensiei.

35. In situatia in care apar dificultati in aprecierea capacitatii de munca, in stabilirea cauzei si a datei ivirii invaliditatii se poate solicita avizul de specialitate al Institutului National de Expertiza Medicala si Recuperare a Capacitatii de Munca (I.N.E.M.R.C.M.).

III. Referitor la contestarea deciziei medicale

36. Deciziile medicale emise pentru cazurile noi sau cele revizuite de catre medicii experti ai asigurarilor sociale de la cabinetele de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca teritoriale pot fi contestate, in termen de 30 de zile de la comunicare, la oficiile de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca judetene sau ale sectoarelor municipiului Bucuresti.

Pot face obiectul contestatiei gradul de invaliditate acordat, cauza invaliditatii, data ivirii invaliditatii si valabilitatea deciziei emise de cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca.

Contestatia se depune la cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, care a facut expertizarea sau revizuirea medicala; acestea au obligatia de a inainta cererea in termen de 10 zile de la data inregistrarii, impreuna cu dosarul medical oficiului de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca judetean/al sectoarelor municipiului Bucuresti.

Medicii experti ai asigurarilor sociale de la oficiile de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca judetene/ale sectoarelor municipiului Bucuresti rezolva contestatia in termen de 30 de zile de la data inregistrarii acesteia.

37. Medicul expert de la oficiul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, dupa convocarea bolnavului prin citatie, examinarea lui si a documentatiei din dosarul medical, emite decizia medicala corespunzatoare.

Pentru solutionarea contestatiei medicii experti ai asigurarilor sociale de la oficiile de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca pot consulta Institutul National de Expertiza Medicala si Recuperare a Capacitatii de Munca (INEMRCM).

Reexpertizarea se face dupa aceleasi criterii ca si expertizarea medicala.

Daca prin decizia emisa se rezolva favorabil contestatia, bolnavul fiind incadrat intr-un grad superior de invaliditate, noua decizie inlocuieste pe cea care face obiectul contestatiei, cu valabilitate de la aceeasi data; in situatia in care se respinge contestatia, iar bolnavul este incadrat intr-un grad inferior de invaliditate, decizia de expertiza medicala se aplica incepand cu luna urmatoare aceleia in care a fost emisa; cand se mentine acelasi grad de invaliditate se pastreaza elementele si valabilitatea deciziei anterioare.

38. Medicul expert de la oficiul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca emite decizia in acelasi numar de exemplare prevazut la pct. 23, din care un exemplar se inmaneaza, sub semnatura, persoanei reexpertizate sau reprezentantului acesteia, iar restul, impreuna cu dosarul medical, se returneaza in termen de 10 zile cabinetului de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, care are in evidenta pensionarul, care va proceda in consecinta.

39. Oficiile de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca judetene si ale sectoarelor municipiului Bucuresti au obligatia de a efectua reexpertizarea cazurilor stabilite, prin control propriu sau la solicitarea organelor de control ale CNPAS, precum si la sesizarea partii interesate.

In cadrul activitatii de control aceste oficii pot solicita avizul de specialitate al I.N.E.M.R.C.M.

Decizia emisa de oficiul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, ca urmare a actiunii de control, se aplica de la data emiterii, indiferent de modul de rezolvare. Despre modul de solutionare va fi informat organul de control al CNPAS sau partea interesata, dupa caz.

In caz de neprezentare a pensionarului la reexpertizare, pentru evitarea achitarii unor drepturi banesti necuvenite, dupa ce s-au cercetat motivele neprezentarii, oficiul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca va anunta casa teritoriala de pensii pentru luarea masurilor legale.

40. Decizia emisa de medicul expert al asigurarilor sociale de solutionare a contestatiei cu privire la gradul de invaliditate poate fi contestata la instanta judecatoreasca competenta, in termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

41. Deciziile ramase definitive pot fi revizuite in caz de erori de catre unitatea de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca care le-a emis, la sesizarea partii interesate sau a organelor de control ale CNPAS.

IV. Referitor la recuperarea capacitatii de munca

42. Programul medical de recuperare se integreaza in ansamblul ingrijirilor necesare in vederea refacerii starii de sanatate si restabilirii capacitatii de munca, iar sarcina realizarii lui revine tuturor unitatilor de asistenta medicala ambulatorie si spitaliceasca.

43. Recuperarea vizeaza in primul rand persoanele care sunt in incapacitate temporara de munca si care prezinta suficiente resurse functionale restante si prognosticul favorabil de evolutie pentru a le permite readaptarea si reincadrarea in munca.

44. Actiunile medicale de recuperare trebuie instituite cat mai curand si aplicate pana la refacerea capacitatii de munca de catre medicul de familie sau de cel de specialitate din unitatile de asistenta medicala in colaborare cu medicii experti ai asigurarilor sociale.

45. In functie de natura, stadiul de evolutie si prognosticul bolii, programul de recuperare este individualizat, cuprinzand toate masurile medicale, precum si unele masuri cu caracter social si profesional, esalonate pe etape, necesare restabilirii functionale sau achizitionarii abilitatilor necesare.

Pentru a se asigura o conduita unitara fiecare plan de recuperare va cuprinde, in raport de natura deficientelor functionale, urmatoarele indicatii:

- a) recomandari medicale terapeutice si unitatile sanitare care le efectueaza;
- b) masuri ortopedico-chirurgicale reparatorii, cu precizarea unitatii medicale ce le va efectua si durata de aplicare;
- c) proceduri fiziokinetobalneoergoterapeutice si de gimnastica medicala, cu indicarea etapelor, duratei si a unitatilor unde se aplica tratamentele respective;
- d) protezare (unitatile indicate pentru confectionarea protezelor, ortezelor etc.);
- e) recomandari socioprofesionale si modul de rezolvare.

46. Responsabilitatea realizarii planului de recuperare revine in egala masura medicului expert al asigurarilor sociale si medicului curant care a ingrijit bolnavul si care are obligatia de a colabora cu celelalte cabinete (sectii) de specialitate care participa la actul recuperator complex aplicat bolnavului.

47. Pentru persoanele la care se propune prelungirea concediului medical peste 90 de zile, planul de recuperare se include in documentarul medical respectiv. Medicul expert de la cabinetul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca si, respectiv, dupa caz, cel de la oficiul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca, care urmeaza sa aprobe prelungirea concediului medical, verifica modul de intocmire a planului de recuperare, dupa caz, il imbunatateste sau il completeaza in vederea stabilirii celor mai adecvate metode si mijloace reparatorii.

48. Pentru persoanele care sunt propuse in vederea incadrarii intr-un grad de invaliditate, planul de recuperare va face parte integranta din documentarul de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca. Si in acest caz medicul expert de la unitatea de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca analizeaza si completeaza planul, daca este necesar.

49. Pentru persoanele la care s-a recomandat schimbarea locului de munca se vor stabili indicatii de recuperare in cadrul dispensarizarii efectuate de medicul de la dispensarul medical de la locul de munca sau de medicul de familie.

50. La iesirea din spital a bolnavilor in convalescenta prelungita, prin boli cronice ale aparatului respirator, boli cardiovasculare, boli psihice, ale aparatului locomotor, traumatisme etc. medicul curant are responsabilitatea recomandarii actiunilor pe care bolnavul le va continua, masuri pe care le va consemna detaliat in biletul de iesire din spital si care devin parte componenta a planului de recuperare.

Masuri de recuperare se vor stabili la toate cazurile dispensarizate, de catre medicul de specialitate care a avut bolnavul in tratament, in colaborare cu medicul de familie, urmarindu-se eficienta actiunilor aplicate.

51. Indicatiile cu caracter socioprofesional se stabilesc de catre medicii experti ai asigurarilor sociale de la cabinetele de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca teritoriale.

52. In scopul prevenirii agravarilor si al recuperarii capacitatii de munca, in sistemul public asiguratii pot beneficia de:

- a) indemnizatii pentru trecerea temporara in alta munca (cel mult 90 de zile);
- b) indemnizatii pentru reducerea timpului de munca (cel mult 90 de zile);
- c) ajutoare pentru procurarea de proteze, orteze si alte produse ortopedice, care nu sunt suportate, potrivit legii, de la asigurarile sociale de sanatate;
- d) tratament balnear care nu este suportat, potrivit legii, de la asigurarile sociale de sanatate;
- e) reabilitare profesionala.

53. Asiguratii aflati in incapacitate temporara de munca pe o perioada mai mare de 90 de zile, precum si pentru pensionarii de invaliditate pot beneficia de tratament balnear si reabilitare profesionala in conformitate cu prevederile programului individual de recuperare.

Modalitatile de stabilire si acordare a ajutoarelor si indemnizatiilor pentru procurarea de proteze, orteze si alte produse ortopedice se stabilesc prin lege.

54. Pentru asiguratii aflati in incapacitate temporara de munca pe o perioada mai mare de 90 de zile si pentru pensionarii de invaliditate, medicul expert al asigurarilor sociale are responsabilitatea principala pentru intocmirea programului individual de recuperare in functie de natura, stadiul, prognosticul bolii, structurat pe etape.

Programul individual de recuperare este obligatoriu si se realizeaza de catre organele competente.

Dupa fiecare etapa prevazuta in programul individual de recuperare asiguratii sunt supusi reexaminarii medicale. In functie de rezultatele acestora medicul expert al asigurarilor sociale, dupa caz, actualizeaza programul individual de recuperare, recomanda reluarea activitatii profesionale sau propune pensionarea de invaliditate.

Asiguratii care si-au redobandit capacitatea de munca total sau partial se pot reincadra in munca potrivit recomandarilor medicului expert al asigurarilor sociale cu sprijinul caselor teritoriale de pensii si al agentiiilor pentru ocupare si formare profesionala.

55. Durata tratamentului balnear este de 15-21 de zile si se va stabili de medicul expert al asigurarilor sociale in functie de afectiune, stadiul ei si de natura tratamentului. La recomandarea tratamentului balnear se vor avea in vedere contraindicatiile generale si speciale.

Pentru asiguratii aflati in incapacitate temporara de munca pe o perioada mai mare de 90 de zile si pentru pensionarii de invaliditate contravaloarea biletelor de tratament balnear se suporta integral din bugetul de asigurari sociale.

Pot beneficia de tratament balnear si alte categorii de asigurati, in limitele fondului alocat pentru tratament balnear, cu suportarea de catre beneficiar a unei parti din costul biletului.

Criteriile pe baza carora se acorda biletele pentru tratament balnear, precum si nivelul cotei de participare individuala a asiguratilor se aproba anual de CNPAS.

56. Pensionarii de invaliditate sunt obligati sa urmeze programele recuperatorii indicate de medicul expert al asigurarilor sociale, in vederea reintegrarii socioprofesionale.

Neindeplinirea obligatiilor prevazute la alin. (1), din culpa proprie, atrage suspendarea platii pensiei incepand cu luna urmatoare constatarii.

Suspendarea platii pensiei inceteaza in momentul reluarii programului de recuperare.

57. In activitatea de expertiza medicala si recuperare a capacitatii de munca se vor utiliza formularele prevazute in anexele nr. 21-38 la prezentele norme.

D. Alte drepturi de asigurari sociale

I. Dispozitii generale

1. In afara pensiilor asiguratii din sistemul public au urmatoarele drepturi de asigurari sociale:

a) indemnizatie pentru incapacitate temporara de munca cauzata de boli obisnuite sau de accidente in afara muncii, boli profesionale si accidente de munca;

b) indemnizatie pentru reducerea timpului de munca cu o patrimoniu din durata normala, indemnizatie pentru trecerea temporara in alta munca, indemnizatie pentru carantina;

c) tratament balnear care nu este suportat, potrivit legii, de la asigurarile sociale de sanatate;

d) reabilitare profesionala;

e) indemnizatie de maternitate;

f) indemnizatie pentru cresterea copilului sau ingrijirea copilului bolnav;

g) ajutor de deces.

2. Stagiul de cotizare necesar conform art. 98 alin. (2) din lege se considera realizat daca in intervalul de 12 luni anterioare producerii riscului exista un numar de 6 luni de stagiul de cotizare potrivit legii.

In caz contrar stagiul de cotizare se considera realizat daca prin insumarea perioadelor ce constituie stagiul de cotizare din ultimele 12 luni anterioare producerii riscului rezulta un numar de zile de stagiul de cotizare cel putin egal cu numarul total de zile lucratoare din ultimele 6 luni anterioare producerii riscului.

Pentru determinarea stagiului de cotizare necesar conform art. 98 alin. (3) din lege se urmeaza procedura mentionata anterior, utilizand ca perioade 12 luni cotizate din ultimele 24 de luni anterioare producerii riscului.

Exemplul nr. 1 in aplicarea art. 98 alin. (2) din lege - situatie in care exista 6 luni integrale de stagiul de cotizare -

luna 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
zile lucratoare 19 22 23 20 23 22 21 22 20 22 20 21
zile de stagiul 19 19 16 20 13 5 21 22 10 22 20 16

- luna 1 reprezinta prima luna anterioara producerii riscului;

...

- luna 12 reprezinta a 12-a luna anterioara producerii riscului.

In acest caz conditia de stagiul de cotizare ceruta de art. 98 alin. (2) din lege este realizata, intrucat se constata ca exista 6 luni integrale de stagiul de cotizare (lunile 2, 3, 5, 6, 9 si 12).

Exemplul nr. 2 in aplicarea art. 98 alin. (2) din lege - situatie in care nu exista 6 luni integrale de stagiul de cotizare -

luna 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
zile lucratoare 19 22 23 20 23 22 21 22 20 22 20 21
zile de stagiul 10 19 16 10 13 5 21 22 10 22 20 16

In acest caz se ia in considerare perioada ultimelor 6 luni anterioare producerii riscului (lunile 1-6).

Numarul total de zile lucratoare din aceasta perioada este de 126 de zile, iar numarul de zile de stagiul este de 111 zile.

Diferenta este de 15 zile.

In acest exemplu, pentru a completa stagiul de cotizare necesar de 126 de zile se iau in calcul 15 zile de stagiul de cotizare din lunile 7-12 (5 zile din luna 7, respectiv 10 zile din luna 8). Astfel se constituie stagiul de cotizare necesar pentru deschiderea drepturilor.

3. Indemnizatiile pe care platitorii de drepturi de asigurari sociale le achita fara indeplinirea stagiului minim de cotizare si pe care acestia le deconteaza cu bugetul asigurarilor sociale de stat reprezinta sume incasate necuvenit, care constituie debite ce urmeaza sa fie recuperate potrivit legii.

4. Platitori de drepturi de asigurari sociale, in sensul dispozitiilor prezentei legi, sunt, dupa cum urmeaza:

a) persoanele juridice sau fizice la care isi desfasoara activitatea personalul angajat pe baza de contract individual de munca, indiferent de durata acestuia, precum si persoanele juridice la care isi desfasoara activitatea functionarii publici au si calitatea de angajator;

b) persoanele juridice sau fizice la care isi desfasoara activitatea personalul incadrat in munca pe baza de conventii civile de prestari de servicii au si calitatea de angajator;

c) autoritatea electiva, executiva, legislativa sau judecatoreasca in cadrul careia isi desfasoara activitatea in functii electiv sau sunt numite persoane, pe durata mandatului au si calitatea de angajator;

d) organizatiile cooperatiei mestesugaresti unde isi desfasoara activitatea membrii cooperatori au si calitatea de angajator;

e) persoanele juridice sau fizice prestatoare ale cursurilor de calificare, recalificare, perfectionare sau ale altor forme de pregatire profesionala pentru somerii care, din cauza accidentelor de munca sau a bolilor profesionale produse din vina prestatorului, suporta o incapacitate temporara de munca mai mare de 3 zile au si calitatea de angajator;

f) institutia care administreaza Fondul pentru plata ajutorului de somaj;

g) casele teritoriale de pensii.

5. Indemnizatiile de asigurari sociale, indiferent de fondurile din care se suporta, se platesc pentru numarul de zile lucratoare din duratele exprimate in zile calendaristice ale concediilor medicale sau ale concediilor pentru cresterea copilului.

6. Indemnizatiile de asigurari sociale si ajutorul de deces se platesc pe baza cererii-tip privind solicitarea drepturilor de asigurari sociale si a celorlalte acte prevazute de lege.

7. Modelul cererii-tip privind solicitarea drepturilor de asigurari sociale este cel cuprins in anexa nr. 39 la prezentele norme.

8. Cererea-tip privind solicitarea drepturilor de asigurari sociale se depune la casele teritoriale de pensii:

a) de catre angajatori si institutia care administreaza bugetul pentru plata ajutorului de somaj, o data cu "Declaratia privind evidenta nominala a asiguratilor si a obligatiilor de plata catre bugetul asigurarilor sociale de stat";

b) de catre celelalte categorii de asigurati, la data solicitarii prestatiei.

9. Pentru drepturile de asigurari sociale aflate in plata la data intrarii in vigoare a prezentei legi cererea-tip va contine mentiuni privind calitatea beneficiarului, natura si data deschiderii dreptului aflat in plata.

10. Platitorii de drepturi de asigurari sociale au obligatia sa elibereze asiguratului adeverinte din care sa rezulte numarul de zile de concediu medical avute in ultimele 12/24 de luni, precum si durata contractului de munca, in cazul asiguratilor salariati, in vederea acordarii certificatelor de concediu medical.

11. Beneficiaza concomitent de prestatii pentru acelasi risc asigurat numai pensionarii de invaliditate si asiguratii aflati in incapacitate temporara de munca pe o durata mai mare de 90 de zile, care urmeaza tratament balnear si programul de reabilitare profesionala.

12. Indemnizatiile de asigurari sociale, cu exceptia celor acordate pentru cresterea copilului, se calculeaza si se platesc in baza certificatelor de concediu medical, care constituie ordin de plata si care se elibereaza pe durate exprimate in zile calendaristice.

Competenta emiterii certificatelor de concediu medical se stabileste de Ministerul Sanatatii si Familiei.

13. Pentru intocmirea corecta a evidentelor privind obligatiile de asigurari sociale pe luna respectiva si, dupa caz, a statelor de plata a salariilor ori a documentelor de plata a drepturilor banesti ce se suporta din Fondul pentru plata ajutorului de somaj, asiguratii au obligatia de a instiinta platitorii de drepturi asupra acordarii concediilor medicale.

II. Referitor la indemnizatia pentru incapacitate temporara de munca (Sectiunea 1 capitolul V din lege)

14. Concediile medicale pentru incapacitate temporara de munca se acorda pe o durata de cel mult 180 de zile in interval de un an, socotite de la prima zi de imbolnavire. Incepand cu a 91-a zi concediu medical se poate prelungi pana la 180 de zile, cu avizul medicului expert al asigurarilor sociale.

15. Durata de acordare a indemnizatiei pentru incapacitate temporara de munca este mai mare in cazul unor boli speciale si se diferentiaza astfel:

a) un an, in intervalul ultimilor 2 ani pentru tuberculoza pulmonara si unele boli cardiovasculare, stabilite conform art. 103 alin. (3) lit. a) din lege;

b) un an, cu drept de prelungire pana la un an si jumătate, de catre medicul expert al asigurarilor sociale, in intervalul ultimilor 2 ani, pentru tuberculoza meningeala, peritoneala si urogenitala, inclusiv a glandelor suprarenale, precum si pentru SIDA si cancer de orice tip, in functie de stadiul bolii;

c) un an si jumătate, in intervalul ultimilor 2 ani, pentru tuberculoza pulmonara operata si osteoarticulara;

d) 6 luni, cu posibilitatea de prelungire pana la maximum un an, in intervalul ultimilor 2 ani, pentru alte forme de tuberculoza extrapulmonara, cu avizul medicului expert al asigurarilor sociale.

16. Asiguratii bolnavi care prezinta unele boli cardiovasculare, stabilite conform art. 103 alin. (3) lit. a) din lege, precum si SIDA sau cancer de orice tip, in functie de stadiul bolii, stabilite conform art. 103 alin. (3) lit. b) din lege, au dreptul la un concediu medical de pana la 12 luni, respectiv un an si jumătate, fara avizul medicului expert al asigurarilor sociale.

III. Referitor la prestatiile pentru prevenirea imbolnavirilor si recuperarea capacitatii de munca (Sectiunea a 2-a capitolul V din lege)

17. Concediul medical privind reducerea timpului de munca cu o patrime din durata normala de lucru sau indemnizatia pentru trecerea temporara in alta munca, din cauza bolii sau accidentului, se acorda pe o durata de cel mult 90 de zile calendaristice intr-un an calendaristic, in una sau mai multe etape.

18. Indemnizatia pentru reducerea timpului de munca cu o patrime din durata normala de lucru se acorda urmatoarelor categorii de asigurati:

a) persoane care desfasoara activitati pe baza de contract individual de munca si functionari publici;

b) persoane care isi desfasoara activitatea in functii electiv sau sunt numite in cadrul autoritatii executive, legislative sau judecatoresti, pe durata mandatului;

c) membrii cooperatori dintr-o organizatie a cooperatiei mestesugaresti.

19. Indemnizatia pentru carantina se acorda asiguratilor carora li se interzice continuarea activitatii din cauza unor boli contagioase, pe durata stabilita in certificatul eliberat de inspectoratul teritorial de sanatate publica.

20. Asiguratii care au beneficiat de concediu medical mai mare de 90 de zile si pensionarii de invaliditate pot beneficia de tratament balnear si reabilitare profesionala, pe baza programului individual de recuperare stabilit de medicul expert al asigurarilor sociale. Programul individual de recuperare este obligatoriu, iar dreptul la aceste prestatii se suspenda in cazul in care asiguratii nu urmeaza sau nu respecta programul stabilit.

IV. Referitor la indemnizatia de maternitate (Sectiunea a 3-a capitolul V din lege)

21. Concediile medicale pentru maternitate se acorda pe o perioada de 126 de zile calendaristice, dintre care 63 de zile inainte de nastere (concediu de sarcina) si 63 de zile dupa nastere (concediu de lehuzie), care se pot compensa intre ele, in functie de recomandarea medicului si de optiunea persoanei beneficiare.

22. In cazul in care copilul se naste mort sau moare dupa nastere, in perioada de lehuzie indemnizatia de maternitate convenita se acorda pe toata durata concediului de maternitate.

23. Femeile cu handicap asigurate beneficiaza de concediu pentru sarcina incepand cu luna a 6-a de sarcina, daca prezinta certificatul de persoana cu handicap. Concediul medical pentru maternitate se plateste in baza cererii-tip privind solicitarea drepturilor de asigurari sociale si, dupa caz, a certificatului de persoana cu handicap emis in conditiile legii.

V. Referitor la concediul si indemnizatia pentru ingrijirea copilului bolnav (Sectiunea a 4-a capitolul V din lege)

24. Concediul medical pentru ingrijirea copilului bolnav in varsta de pana la 7 ani si a copilului cu handicap in varsta de pana la 18 ani pentru afectiuni intercurente se acorda pentru perioadele si afectiunile prevazute de lege.

25. Parintele sau sustinatorul legal care beneficiaza de indemnizatie are obligatia sa depuna lunar platitorului de drepturi declaratie pe propria raspundere, care sa ateste ca celalalt parinte nu exercita concomitent acelasi drept.

26. Indemnizatia se plateste pe baza cererii-tip privind solicitarea dreptului de asigurari sociale, a livretului de familie sau a certificatului de nastere al copilului si, dupa caz, a certificatului de persoana cu handicap, emis in conditiile legii.

VI. Referitor la concediul si indemnizatia pentru cresterea copilului (Sectiunea a 4-a capitolul V din lege)

27. Beneficiaza, la cerere, de indemnizatia pentru cresterea copilului, optional, unul dintre parinti sau sustinatorul legal, daca solicitantul indeplineste conditiile de stagiul de cotizare prevazute de lege.

28. Concediul pentru cresterea copilului pana la implinirea varstei de 2 ani se acorda, la cerere, pe baza livretului de familie sau a certificatului de nastere al copilului.

29. Concediul pentru cresterea copilului cu handicap pana la implinirea varstei de 3 ani se acorda, la cerere, pe baza livretului de familie sau a certificatului de nastere al copilului si a certificatului de persoana cu handicap, emis in conditiile legii.

29¹. Suspendarea platii indemnizatiei pentru cresterea copilului se poate face la cererea beneficiarului, a reprezentantului legal sau a mandatarului desemnat prin procura speciala de catre acesta.

Reluarea in plata a indemnizatiei pentru cresterea copilului se poate face, la cerere, pana la implinirea varstei de 2 ani a copilului, respectiv de 3 ani a copilului cu handicap, incepand cu ziua urmatoare cererii.

La reluarea in plata cuantumului indemnizatiei pentru cresterea copilului este cel convenit la data suspendarii dreptului.

30. Tatal sau sustinatorul legal, care solicita indemnizatia pentru cresterea copilului, in decurs de 126 de zile, calculate de la data nasterii copilului, are obligatia sa depuna platitorului de drepturi o declaratie pe propria raspundere, din care sa rezulte ca mama copilului nu beneficiaza de concediu de maternitate.

31. Parintele sau sustinatorul legal, care beneficiaza de indemnizatie pentru cresterea copilului, are obligatia sa depuna lunar platitorului de drepturi:

a) declaratie pe propria raspundere, care sa ateste ca celalalt parinte nu exercita concomitent acelasi drept;

b) abrogata.

32. Indemnizatia se plateste pe baza cererii-tip privind solicitarea dreptului de asigurari sociale, a livretului de familie sau a certificatului de nastere al copilului si, dupa caz, a certificatului de persoana cu handicap.

VII. Referitor la ajutorul de deces (Sectiunea a 5-a capitolul V din lege)

33. Ajutorul de deces se acorda in cazul decesului asiguratului, al pensionarului sau al unui membru de familie care nu are un drept propriu de asigurari sociale si se afla in intretinerea titularului la data decesului.

34. In cazul decesului asiguratului sau al pensionarului ajutorul de deces se achita unei singure persoane care poate fi, dupa caz:

a) sotul supravietuitor;

b) copilul;

c) parintele;

d) tutorele;

e) curatorul;

f) mostenitorul.

35. In lipsa solicitarii din partea persoanelor mentionate mai sus ajutorul de deces se achita celui care dovedeste cu acte ca a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

36. In sensul legii, membru de familie aflat in intretinerea titularului poate fi:

a) sotul/sotia;

b) copiii proprii, copiii adoptati, copiii aflati in plasament familial sau cei incredintati spre crestere si educare familiei, in varsta de pana la 18 ani sau, daca isi continua studiile, pana la terminarea acestora, fara a depasi varsta de 26 de ani, copiii indiferent de varsta, aflati in intretinere, daca au devenit inapti pentru munca din cauza starii de sanatate inainte de implinirea varstei de 18 ani, respectiv 26 de ani;

c) parintii si bunicii oricarua dintre soti.

37. Dovada ca membrul de familie s-a aflat in intretinerea asiguratului sau a pensionarului se face prin declaratie pe propria raspundere.

38. In cazul decesului copilului inapt pentru munca, indiferent de varsta, prestatia se acorda cu conditia prezentarii certificatului de incadrare intr-o categorie de persoane cu handicap sau, in lipsa acestuia, a actului medical vizat de medicul expert al asigurarilor sociale, prin care se atesta boala care l-a facut inapt pentru munca si data ivirii acesteia.

39. Ajutorul de deces se acorda pe baza urmatoarelor acte:

a) cerere-tip privind solicitarea drepturilor de asigurari sociale;

b) certificat de deces - in original si copie;

c) actul de identitate al solicitantului;

d) acte de stare civila ale solicitantului, din care sa rezulte gradul de rudenie cu decedatul, sau, dupa caz, actul care atesta calitatea de mostenitor, tutore, curator;

e) acte din care sa rezulte ca s-au suportat cheltuieli ocazionate de deces;

f) certificatul de incadrare intr-o categorie de persoane cu handicap sau actul medical prin care se atesta boala care l-a facut inapt pentru munca pe copil si data ivirii acesteia.

40. Dupa efectuarea platii ajutorului de deces platitorul de drepturi de asigurari sociale are obligatia de a inscrie pe versoul certificatului de deces original mentiunea "ACHITAT", data, semnatura si stampila.

VIII. Referitor la alte dispozitii privind drepturile de asigurari sociale (Sectiunea a 6-a capitolul V din lege)

Calculul si plata indemnizatiilor de asigurari sociale

41. Baza de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale se determina ca medie a veniturilor lunare din ultimele 6 luni pe baza carora s-a achitat contributia individuala de asigurari sociale in lunile respective, conform prevederilor art. 23 din lege.

Media zilnica a bazei de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale se determina ca raport intre suma veniturilor realizate in ultimele 6 luni pe baza carora s-a achitat contributia individuala de asigurari sociale si numarul total de zile pentru care s-a achitat contributia in aceasta perioada, astfel:

$$Mzbc_i = A V : NTZ,$$

in care:

Mzbc_i = media zilnica a bazei de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale;

A V = suma veniturilor din ultimele 6 luni pe baza carora s-a achitat contributia individuala de asigurari sociale;

NTZ = numarul total de zile pentru care s-a achitat contributia in aceasta perioada.

Numarul de zile pentru care s-a achitat contributia in aceasta perioada nu poate fi mai mare decat numarul zilelor lucratoare corespunzatoare fiecarei luni din perioada luata in considerare pentru baza de calcul, potrivit Legii nr. 75/1996.

Exceptia o constituie asiguratii prevazuti la art. 98 alin. (4) din lege, care beneficiaza de indemnizatii pentru incapacitate temporara de munca fara conditii de stagiul de cotizare, in situatia in care stagiul de cotizare este mai mic de 6 luni. In aceste cazuri baza de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale o constituie media veniturilor lunare la care s-a achitat contributia de asigurari sociale din lunile respective sau, dupa caz, venitul lunar din prima luna de activitate pentru care s-a stabilit sa se plateasca contributia de asigurari sociale.

42. Cuantumul indemnizatiilor de asigurari sociale este egal cu produsul dintre media zilnica si procentele prevazute de lege, multiplicat cu numarul de zile lucratoare din concediul medical sau din concediul pentru cresterea copilului, astfel:

$$C_i = Mzbc_i \times \dots\% \times NZLCM,$$

in care:

C_i = cuantumul indemnizatiilor de asigurari sociale;

Mzbc_i = media zilnica a bazei de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale;

NZLCM = numarul de zile lucratoare din concediul medical sau din concediul pentru cresterea copilului.

Exemplul nr. 1

- lei -

luna	1	2	3	4	5	6
V	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
NZ	21	19	21	20	21	20

in care:

NZ = numarul de zile pentru care s-a achitat contributia, pe fiecare luna din baza de calcul.

AV = 6 x 2.500.000 lei = 15.000.000 lei

NTZ = 21 + 19 + 21 + 20 + 21 + 20 = 122 de zile

Mzbc_i = 15.000.000 lei : 122 = 122.950,82 lei

....% = 75% [conform art. 108 alin. (1) din lege]

NZLCM = 22 de zile (concediu medical pe intreaga luna);

C_i = Mzbc_i x% x NZLCM = 122.950,82 lei x 75% x 22 = 2.028.688,53 lei, intregit la 2.029.000 lei conform art. 195 din lege.

Exemplul nr. 2

- lei -

luna	1	2	3	4	5	6
V	2.500.000	2.500.000	2.500.000	625.000	2.500.000	2.500.000
NZ	21	19	21	5*)	21	20

in care:

NZ = numarul de zile pentru care s-a achitat contributia, pe fiecare luna din baza de calcul.

AV = $5 \times 2.500.000 \text{ lei} + 625.000 \text{ lei} = 13.125.000 \text{ lei}$

NTZ = $21 + 19 + 21 + 5 + 21 + 20 = 107 \text{ zile}$

Mzbc_i = $13.125.000 \text{ lei} : 107 = 122.663,55 \text{ lei}$

....% = 75% [conform art. 108 alin. (1) din lege]

NZLCM = 22 de zile (concediu medical pe intreaga luna)

C_i = $Mzbc_i \times \text{....\%} \times NZLCM = 122.663,55 \text{ lei} \times 75\% \times 22 = 2.023.948,58 \text{ lei}$, intregit la 2.024.000 lei conform art. 195 din lege.

*) In luna a 4-a persoana a avut 15 zile de concediu medical sau concediu de studii, respectiv 5 zile pentru care s-a achitat contributia de asigurari sociale.

Exemplul nr. 3

- lei -

luna	1	2	3	4	5	6
V	1.905.000	1.842.000	1.905.000	1.875.000	1.905.000	1.875.000
NZ	16*)	14*)	16*)	15*)	16*)	15*)

in care:

NZ = numarul de zile pentru care s-a achitat contributia, pe fiecare luna din baza de calcul.

AV = $3 \times 1.905.000 \text{ lei} + 2 \times 1.875.000 \text{ lei} + 1.842.000 \text{ lei} = 11.307.000 \text{ lei}$

NTZ = $16 + 14 + 16 + 15 + 16 + 15 = 92 \text{ de zile}$

Mzbc_i = $11.307.000 \text{ lei} : 92 = 122.902,17 \text{ lei}$

.... % = 75% [conform art. 108 alin. (1) din lege]

NZLCM = 22 de zile (concediu medical pe intreaga luna)

C_i = $Mzbc_i \times \text{.... \%} \times NZLCM = 122.902,17 \text{ lei} \times 75\% \times 22 = 2.027.885,81 \text{ lei}$, intregit la 2.028.000 lei conform art. 195 din lege.

*) In fiecare dintre cele 6 luni persoana a avut cate 5 zile de concediu medical sau concediu de studii.

Exemplul nr. 4

- pentru cazurile prevazute la art. 98 alin. (4) din lege

- lei -

luna	1*)	2	3	4	5	6
V	2.500.000	-	-	-	-	-
NZ	21	-	-	-	-	-

in care:

NZ = numarul de zile pentru care s-a achitat contributia pe luna respectiva sau pentru care s-a stabilit sa se plateasca contributia.

AV = $1 \times 2.500.000 \text{ lei} = 2.500.000 \text{ lei}$

NTZ = 21 de zile

Mzbc_i = $2.500.000 \text{ lei} : 21 = 119.047,62 \text{ lei}$

.... % = 75% [conform art. 108 alin. (1) din lege]

NZLCM = 22 de zile (concediu medical pe intreaga luna)

C_i = $Mzbc_i \times \text{.... \%} \times NZLCM = 119.047,62 \text{ lei} \times 75\% \times 22 = 1.964.285,73 \text{ lei}$, intregit la 1.965.000 lei conform art. 195 din lege.

*) Persoana respectiva are un stagiul de cotizare de o luna.

43. Pentru stabilirea cuantumului lunar al indemnizatiilor prevazute la art. 110 si 111 din lege baza de calcul se stabileste astfel:

$$Bcli = AV:NTZ \times MNTZ$$

$$Bmax = Bcli \times 25\%$$

$$Ci = Bcli - S,$$

care nu poate depasi Bmax

in care:

Bcli = baza de calcul lunara al indemnizatiei;

AV = suma veniturilor din ultimele 6 luni pe baza carora s-a achitat contributia individuala de asigurari sociale;

NTZ = numarul total de zile pentru care s-a achitat contributia in aceasta perioada;

MNTZ = media zilelor lucratoare din ultimele 6 luni din care se constituie baza de calcul;

Bmax = baremul maxim pentru cuantumul indemnizatiei, conform art. 112 alin. (2) din lege;

Ci = cuantumul indemnizatiilor de asigurari sociale;

S = venitul salarial brut realizat de asigurat la noul loc de munca sau prin reducerea timpului normal de munca.

Exemplul nr. 1

- lei -

luna	1	2	3	4	5	6
V	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
NZ	21	19	21	20	21	20

in care:

NZ = numarul de zile pentru care s-a achitat contributia, pe fiecare luna din baza de calcul.

Se presupune ca in luna acordarii drepturilor venitul salarial brut realizat de asigurat la noul loc de munca sau prin reducerea timpului normal de munca este de 1.875.000 lei (S).

AV = 6 x 2.500.000 lei = 15.000.000 lei

NTZ = 21 + 19 + 21 + 20 + 21 + 20 = 122 de zile

MNTZ = 122 : 6 = 20,33 zile (in acest caz numarul de zile lucratoare coincide cu numarul de zile lucrate efectiv)

Bcli = 15.000.000 lei : 122 x 20,33 = 2.499.590,16 lei

Bmax = 2.499.590,16 lei x 25% = 624.897,54 lei, intregit la 625.000 lei conform art. 195 din lege

Ci = 2.499.590,16 lei - 1.875.000 lei = 624.590,16 lei, intregit la 625.000 lei conform art. 195 din lege

Se compara Ci obtinut cu Bmax si se constata ca sunt egale; ca urmare, cuantumul indemnizatiei va fi de 625.000 lei.

Exemplul nr. 2

- lei -

luna	1	2	3	4	5	6
V	2.500.000	2.500.000	2.500.000	625.000	2.500.000	2.500.000
NZ	21	19	21	5*)	21	20

in care:

NZ = numarul de zile pentru care s-a achitat contributia, pe fiecare luna din baza de calcul.

Se presupune ca in luna acordarii drepturilor venitul salarial brut realizat de asigurat la noul loc de munca este de 1.500.000 lei (S).

$AV = 5 \times 2.500.000 \text{ lei} + 625.000 \text{ lei} = 13.125.000 \text{ lei}$

$NTZ = 21 + 19 + 21 + 5 + 21 + 20 = 107 \text{ zile}$

$MNTZ = 122 : 6 = 20,33$ de zile (in acest caz se ia in considerare numarul de zile lucratoare din cele 6 luni)

$Bcli = 13.125.000 \text{ lei} : 107 \times 20,33 = 2.493.750 \text{ lei}$

$Bmax = 2.493.750 \text{ lei} \times 25\% = 623.437,5 \text{ lei}$, intregit la 624.000 lei conform art. 195 din lege

$Ci = 2.493.750 \text{ lei} - 1.500.000 \text{ lei} = 993.750 \text{ lei}$.

Se compara Ci obtinut cu Bmax si se constata ca Ci este mai mare; ca urmare, cuantumul indemnizatiei va fi de 624.000 lei, conform prevederilor art. 112 alin. (2) din lege.

*) In luna a 4-a persoana a avut 15 zile de concediu medical sau concediu de studii, respectiv 5 zile pentru care s-a achitat contributia de asigurari sociale.

Exemplul nr. 3

- lei -

luna	1	2	3	4	5	6
V	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
NZ	21	19	21	20	21	20

in care:

NZ = numarul de zile pentru care s-a achitat contributia, pe fiecare luna din baza de calcul.

Se presupune ca persoana are un concediu medical de reducere a timpului normal de munca pe o perioada care cuprinde 10 zile lucratoare.

De asemenea, se presupune ca in luna acordarii drepturilor venitul salarial brut realizat de asigurat la noul loc de munca sau prin reducerea timpului normal de munca este de 2.215.910 lei (S), din care venitul corespunzator pentru cele 10 zile lucratoare de concediu medical este de 852.273 lei, reprezentand S¹.

$AV = 6 \times 2.500.000 \text{ lei} = 15.000.000 \text{ lei}$

$NTZ = 21 + 19 + 21 + 20 + 21 + 20 = 122 \text{ zile}$

$MNTZ = 122 : 6 = 20,33$ zile (in acest caz numarul de zile lucratoare coincide cu numarul de zile lucrate efectiv).

$Bcli = 15.000.000 \text{ lei} : 122 \times 20,33 = 2.499.590,16 \text{ lei}$.

Pentru a determina baza de calcul aferenta celor 10 zile lucratoare din concediul medical Bcli se imparte la numarul de zile lucratoare din luna acordarii dreptului si se multiplica cu numarul de zile lucratoare din concediul medical, obtinand Bcli¹.

$Bcli^1 = 2.499.590,16 \text{ lei} : 22 \times 10 = 1.136.177,35 \text{ lei}$

$Bmax = Bcli^1 \times 25\% = 1.136.177,35 \text{ lei} \times 25\% = 284.044,34 \text{ lei}$, intregit la 285.000 lei conform art. 195 din lege

$Ci = Bcli^1 - S^1 = 1.136.177,35 \text{ lei} - 852.273 \text{ lei} = 283.904,35 \text{ lei}$, intregit la 284.000 lei conform art. 195 din lege.

Se compara Ci obtinut cu Bmax si se constata ca nivelul indemnizatiei nu depaseste baremul maxim; ca urmare cuantumul indemnizatiei va fi de 284.000 lei, conform prevederilor art. 112 alin. (2) din lege.

44. Pentru constituirea bazei de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale convenite asiguratilor care realizeaza venituri exprimate in moneda altor tari se ia in considerare contravaloarea in lei a acestor

venituri, obtinuta prin aplicarea cursului de schimb valutar comunicat de Banca Nationala a Romaniei din data stabilita pentru plata drepturilor salariale sau a veniturilor asigurate, din lunile respective.

45. In cazul in care baza de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale cuprinde si perioade anterioare datei intrarii in vigoare a legii, la calculul indemnizatiilor se iau in considerare, pentru aceste perioade, veniturile lunare care, potrivit legislatiei anterioare, ar fi constituit baza de calcul al drepturilor respective, astfel:

a) Baza de calcul al indemnizatiei pentru concediul de maternitate convenita femeilor care nasc in intervalul de 9 luni de la data incetarii platii contributiei de asigurari sociale se determina asupra veniturilor pentru care s-a achitat contributia individuala de asigurari sociale in ultimele 6 luni anterioare pierderii calitatii de asigurat, cu conditia indeplinirii stagiului minim de cotizare prevazut de lege pentru deschiderea dreptului, sau asupra veniturilor care potrivit legislatiei anterioare ar fi constituit baza de calcul al dreptului.

b) In cazul in care baza de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale se constituie si din perioade anterioare intrarii in vigoare a legii, la calculul drepturilor de asigurari sociale se iau in considerare veniturile lunare care potrivit legislatiei anterioare ar fi constituit baza de calcul al drepturilor si se cumuleaza cu veniturile lunare pentru care s-a achitat contributia individuala de asigurari sociale in lunile respective, potrivit legii.

c) Baza de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale convenite somerilor, in situatia prevazuta la lit. b) se constituie din salariul de baza si sporurile cu caracter permanent prevazute in contractele individuale de munca si/sau din sumele cu titlu de drepturi banesti, ce se suporta din Fondul pentru plata ajutorului de somaj, de care au beneficiat anterior intrarii in vigoare a legii, precum si din cuantumul lunar al acestor drepturi, pentru care s-a achitat contributia de asigurari sociale dupa data sus-mentionata.

d) In cazul in care veniturile asigurate, respectiv salariul de baza din perioadele anterioare intrarii in vigoare a legii, care constituie baza de calcul al indemnizatiilor de asigurari sociale potrivit lit. b), au fost majorate in ultimele 6 luni, se vor lua in considerare in cuantumul avut in luna anterioara majorarii. Fac exceptie de la aceasta prevedere situatiile in care cresterea salariului de baza a fost efect al majorarii salariului minim pe tara, al renegocierilor potrivit contractelor colective de munca, valabil reprezentate si inregistrate, sau al aplicarii unor legi speciale de salarizare.

46. Baza de calcul al indemnizatiilor se stabileste, potrivit legii, la data producerii riscului sau la data solicitarii dreptului, dupa caz.

Prin data producerii riscului se intelege:

a) prima zi de concediu medical inregistrata in certificatul medical pentru incapacitate temporara de munca, reducerea cu o patrimoniu a programului normal de lucru, trecerea temporara in alta munca, carantina sau ingrijirea copilului bolnav pana la 7 ani, respectiv pana la 18 ani, in cazul copilului cu handicap;

b) prima zi de concediu medical pentru sarcina sau, dupa caz, data producerii nasterii, pentru concediul de maternitate;

c) data nasterii copilului sau, dupa caz, data solicitarii dreptului pentru cresterea copilului in varsta de pana la 2 ani si, respectiv, 3 ani.

d) data decesului, in cazul ajutorului de deces, iar acesta se acorda in cuantumul comunicat de CNPAS, valabil la data decesului.

47. Indemnizatiile de asigurari sociale convenite asiguratilor care se regasesc in doua sau mai multe situatii prevazute la art. 5 din lege si care desfasoara activitate in mai multe unitati, fiind asigurati in fiecare conform legii, se calculeaza si se platesc, dupa caz, de fiecare angajator sau de casa teritoriala de pensii.

In aceste cazuri se vor depune certificatul medical in original si celelalte acte necesare in vederea calcularii si achitarii dreptului de asigurari sociale aferent venitului asigurat cel mai mare si copiiile legalizate, pentru restul situatiilor.

48. Ajutorul de deces se achita de un singur platitor de drepturi de asigurari sociale.

49. Drepturile de asigurari sociale aflate in plata la data intrarii in vigoare a legii se achita pe duratele si in procentele prevazute de lege, aplicate la baza de calcul prevazuta de lege la data deschiderii dreptului, daca acestea il avantajeaza pe beneficiar, astfel:

a) in cazul concediului de maternitate indemnizatia convenita se acorda pe o durata de 126 de zile;

b) in cazul concediului medical pentru incapacitate temporara de munca cauzata de unele boli cardiovasculare prevazute la art. 103 alin. (3) lit. a) din lege sau de SIDA si cancer de orice tip,

prevazute la art. 103 alin. (3) lit. b) din lege, indemnizatia convenita se acorda pe duratele prevazute de aceleasi texte de lege;

c) cuantumul indemnizatiei pentru incapacitate temporara de munca sau accident in afara muncii, precum si indemnizatia pentru ingrijirea copilului bolnav, acordate asiguratilor care aveau la data deschiderii dreptului o vechime in munca mai mica de 5 ani, devine 75%, respectiv 85%, din baza de calcul prevazuta de lege la data deschiderii dreptului;

d) cuantumul indemnizatiilor pentru maternitate acordate asiguratelor cu o vechime in munca sub 12 luni devine 85% din baza de calcul constituita potrivit legislatiei in vigoare la data deschiderii dreptului;

e) cuantumul indemnizatiilor pentru ingrijirea copiilor in varsta de pana la 2 ani sau a copilului cu handicap pana la implinirea de catre copil a varstei de 3 ani, acordate persoanelor asigurate din sistemul de pensii si alte drepturi de asigurari sociale ale agricultorilor, devine 85% din baza de calcul constituita potrivit legislatiei in vigoare la data deschiderii dreptului;

f) cuantumul indemnizatiilor pentru SIDA si cancer de orice tip este de 100% din baza de calcul constituita potrivit legislatiei in vigoare la data deschiderii dreptului;

g) in restul situatiilor cuantumul drepturilor de asigurari sociale aflate in plata la data intrarii in vigoare a legii nu se modifica;

h) cuantumul indemnizatiilor de asigurari sociale, stabilite anterior intrarii in vigoare a legii asupra veniturilor exprimate in valuta, se mentine la nivelul contravalorii in lei a indemnizatiilor respective, rezultata din aplicarea cursului de schimb valutar oficial din data achitarii drepturilor convenite pentru luna anterioara intrarii in vigoare a legii.

50. O data cu actualizarea pensiilor potrivit art. 81 din lege se indexeaza si urmatoarele indemnizatii de asigurari sociale:

a) indemnizatia pentru incapacitate temporara de munca, din a 91-a zi de concediu medical;

b) indemnizatia de maternitate, din a 91-a zi de concediu de maternitate;

c) indemnizatia pentru ingrijirea copilului bolnav, precum si cea pentru cresterea copilului pana la implinirea varstei de 2 ani sau a copilului cu handicap, pana la implinirea varstei de 3 ani, din a 91-a zi de concediu medical, respectiv de concediu pentru cresterea copilului.

51. Drepturile de asigurari sociale care s-au nascut anterior situatiei de incetare a activitatii angajatorului sau inainte de expirarea termenului pentru care a fost incheiat contractul individual de munca se achita din bugetul asigurarilor sociale de stat.

52. In vederea preluarii in plata din fondurile de asigurari sociale de stat a drepturilor care s-au nascut anterior situatiilor sus-mentionate angajatorii sau, dupa caz, persoanele interesate depun urmatoarele acte la casele teritoriale de pensii:

a) lista angajatilor aflati in plata de indemnizatii de asigurari sociale;

b) situatia platii lunare a drepturilor pana la data depunerii documentatiei;

c) carnetele de munca ale angajatilor respectivi, in care s-a inscris temeiul legal al incetarii raportului de munca;

d) actele medicale si alte acte prevazute de lege pentru acordarea drepturilor;

e) in cazul expirarii termenului pentru care a fost incheiat contractul individual de munca se mai depune si copia de pe contractul individual de munca, cu viza inspectoratului teritorial al muncii;

f) in cazul incetarii activitatii angajatorului se mai depune si unul dintre urmatoarele acte:

- actul oficial care atesta inceperea procedurii de incetare a activitatii angajatorului (incheierea judecatorului-sindic, hotararea adunarii generale a actionarilor, ramasa definitiva, privind lichidarea administrativa);

- copie legalizata de pe certificatul de incheiere privind radierea din registrul comertului (pentru angajatori, agenti economici);

- confirmarea scrisa a expirarii valabilitatii sau a anularii autorizatiei de functionare sau a autorizatiei de libera practica (pentru angajatori, persoane fizice);

- procesul-verbal de insolvabilitate incheiat de casa teritoriala de pensii in baza art. 93 din Ordonanta Guvernului nr. 11/1996, cu modificarile ulterioare;

- copie legalizata de pe actul de desfiintare a organizatiei cooperatiei mestesugaresti;

- confirmarea scrisa a expirarii mandatului exercitat in cadrul autoritatii electiv, executive, legislative sau judecatoresti;

- orice alte acte prevazute de legislatia in materie in vigoare la data incetarii activitatii angajatorului.

53. In cazul persoanelor care, inainte de a ocupa functii electiv sau de a fi numite in cadrul autoritatii executive, legislative sau judecatoresti, au fost angajate cu contract individual de munca a carui executare se suspenda, pe durata exercitarii mandatului, potrivit unei legi speciale, indemnizatiile de

asigurari sociale convenite la data expirarii mandatului se platesc de catre angajatori, in conditiile legii (daca acestia nu si-au incetat activitatea), in cuantumurile stabilite la data deschiderii dreptului.

54. Casele teritoriale de pensii, dupa verificarea legalitatii acordarii dreptului, vor efectua plata direct asiguratilor, potrivit legii.

55. Drepturile preluate la incetarea activitatii angajatorilor sau la expirarea termenului pentru care a fost incheiat contractul individual de munca si achitate din fondurile asigurarilor sociale de stat si care, potrivit legii, trebuiau sa fie suportate din fondurile angajatorilor se recupereaza ulterior de catre casele teritoriale de pensii, in conformitate cu dispozitiile legale in vigoare.

56. Perioadele in care casele teritoriale de pensii achita drepturile de asigurari sociale care au inceput sa curga anterior incetarii activitatii angajatorului sau concediului de maternitate convenit, in conditiile legii, femeilor care nasc in intervalul de 9 luni de la data pierderii calitatii de asigurat se asimileaza stagiului de cotizare util la stabilirea dreptului la pensie pentru limita de varsta, invaliditate si de urmas.

57. In cazul in care sumele cu titlu de contributie de asigurari sociale datorate lunar fondurilor de asigurari sociale de stat sunt mai mici decat sumele cu titlu de drepturi de asigurari sociale, pe care, potrivit legii, angajatorii le achita direct asiguratilor, platitorii de drepturi depun la casele teritoriale de pensii dispozitii de incasare impreuna cu documentatia necesara.

Casele teritoriale de pensii pe raza carora se afla sediul platitorului verifica documentatia si dispun plata sumelor datorate din bugetul asigurarilor sociale de stat.

58. In cazul in care termenul de plata a indemnizatiei de asigurari sociale sau a ajutorului de deces expira intr-o zi nelucratoare, plata se considera in termen daca este efectuata in ziua lucratoare imediat urmatoare.

E. Dispozitii finale

1. Sumele incasate necuvenit cu titlu de prestatii de asigurari sociale se recupereaza, conform legii, pe baza deciziei emise de casele teritoriale de pensii, ce constituie titlu executoriu.

2. Operatiunile care fac obiectul art. 193 din lege, precum si modalitatile de incasare a sumelor rezultate ca urmare a aplicarii comisionului de 3% prevazut de lege vor fi stabilite prin decizie a presedintelui Casei Nationale de Pensii si Alte Drepturi de Asigurari Sociale.

3. Platitorii de drepturi de asigurari sociale si pensii calculeaza, retin si vireaza impozitul, contributia de asigurari de sanatate si orice alte obligatii catre alte fonduri, stabilite de legislatia in vigoare la data efectuarii platii.

4. Anexele 1.1-39*) fac parte integranta din prezentele norme.

*) Anexele nr. 1.1 - 1.3, 2-8 si 10-39 sunt reproduse in facsimil.

ANEXA 10

CASTIGUL SALARIAL MEDIU NET IN PERIOADA IANUARIE 1991-MARTIE 2001

- lei/salariat

	1991	1992	1993	1994	1995	1996
IANUARIE	4.038	13.005	27.763	101.795	170.885	256.563
FEBRUARIE	3.978	12.717	29.162	106.378	173.758	248.880
MARTIE	4.110	15.287	37.146	112.603	182.803	262.237
APRILIE	6.213	15.677	38.319	126.194	199.030	301.558
MAI	7.550	17.709	51.034	126.464	199.702	293.508
IUNIE	7.787	19.426	58.917	131.134	205.080	294.148
IULIE	8.263	19.989	67.047	142.657	218.535	333.797
AUGUST	8.239	19.804	75.032	153.883	230.338	343.090
SEPTEMBRIE	9.174	23.306	74.723	153.486	229.543	341.361
OCTOMBRIE	9.824	24.080	79.732	160.483	242.612	374.633
NOIEMBRIE	10.773	28.456	93.020	167.745	252.217	380.375
DECEMBRIE	11.824	32.612	101.331	198.530	282.995	433.692

CONTINUARE TABEL

	1997	1998	1999	2000	2001
IANUARIE	396.892	884.424	1.240.941	1.725.994	2.738.029
FEBRUARIE	456.305	878.620	1.294.259	1.748.052	2.596.213
MARTIE	507.026	954.305	1.411.363	1.906.989	2.819.240
APRILIE	591.867	1.045.498	1.479.672	2.135.867	
MAI	567.647	999.233	1.460.453	2.029.622	
IUNIE	580.978	1.040.621	1.513.514	2.103.644	
IULIE	621.728	1.098.549	1.603.869	2.171.977	
AUGUST	650.641	1.122.880	1.624.183	2.220.361	
SEPTEMBRIE	710.242	1.139.952	1.629.938	2.272.967	
OCTOMBRIE	797.194	1.170.924	1.656.981	2.357.201	
NOIEMBRIE	820.842	1.191.510	1.751.585	2.497.493	
DECEMBRIE	940.495	1.360.261	1.990.080	2.911.570	

CASTIGUL SALARIAL MEDIU BRUT IN PERIOADA IANUARIE 1991 - MARTIE 2001

- lei/salariat

	1991	1992	1993	1994	1995	1996
IANUARIE	4.769	16.241	35.241	131.763	221.542	332.480
FEBRUARIE	4.686	15.897	36.993	135.944	225.337	322.808
MARTIE	5.286	19.373	47.139	144.802	237.595	341.708
APRILIE	7.605	19.704	48.749	163.283	261.530	397.781
MAI	9.331	22.258	65.136	162.842	260.567	384.590
IUNIE	9.739	24.462	75.493	169.322	268.096	386.425
IULIE	10.247	25.223	85.791	185.453	286.008	442.991
AUGUST	10.218	25.026	95.936	201.440	301.451	456.841
SEPTEMBRIE	11.421	29.415	95.730	200.572	297.092	453.856
OCTOMBRIE	12.215	30.479	102.550	206.849	314.003	500.012
NOIEMBRIE	13.423	36.152	119.666	216.546	328.034	509.114
DECEMBRIE	14.771	41.430	131.742	261.516	374.183	590.717

CONTINUARE TABEL

	1997	1998	1999	2000	2001
IANUARIE	531.226	1.102.461	1.569.563	2.263.212	3.621.665
FEBRUARIE	596.267	1.087.824	1.583.518	2.276.621	3.411.998
MARTIE	668.518	1.197.075	1.768.944	2.488.562	3.717.275
APRILIE	795.296	1.334.427	1.864.722	2.838.364	
MAI	754.570	1.263.956	1.835.505	2.676.061	
IUNIE	774.559	1.322.476	1.910.834	2.789.047	
IULIE	835.061	1.402.909	2.020.178	2.848.694	
AUGUST	871.591	1.402.317	2.035.698	2.908.669	
SEPTEMBRIE	933.952	1.433.103	2.040.725	2.989.839	
OCTOMBRIE	1.046.691	1.476.637	2.080.923	3.115.128	
NOIEMBRIE	1.083.994	1.506.330	2.222.369	3.349.611	
DECEMBRIE	1.265.671	1.756.071	2.559.796	3.975.929	